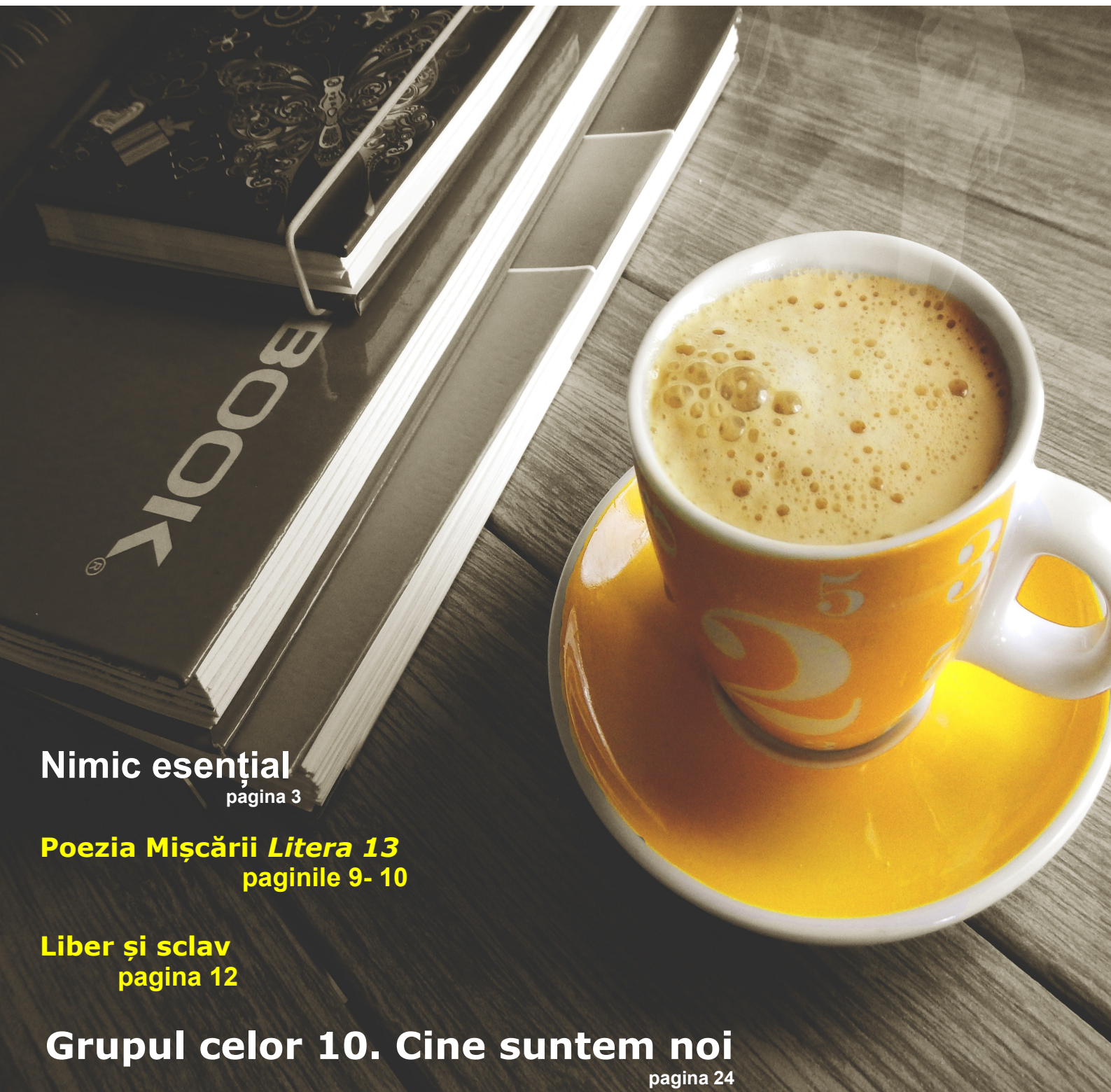

Litera 13

revistă manifest

Nimic esențial
pagina 3

Poezia Mișcării *Litera 13*
paginile 9- 10

Liber și sclav
pagina 12

Grupul celor 10. Cine suntem noi
pagina 24

Litera 13

Cuprins

Alexandru HALUPA	Nimic esențial Lansare Valeriu Ion Găgiulescu Lansare Tudorița Tarniță Membrii Mișcării <i>Litera 13</i> au fost prezenți la Salonul revistei <i>Spații Culturale</i> din Rm.Sărat Târg de carte la Brăila
Tudor CICU	Frigul care ne va cuprinde pe toți Premiile Filialei USR Bacău pentru anul 2017
Marin IFRIM	Reviste literare buzoiene. Fenomen național unic?!
Alexandru HALUPA	Poezia Mișcării <i>Litera 13</i>
Virgil ANDRONESCU	Poezia Mișcării <i>Litera 13</i>
Constantin AVĂDANEI	Grupul de inițiativă Centenar-Marea Unire-Alba Iulie 2018 a fost prezent la Serbările Naționale - Țebea 2018 Manifestări dedicate împlinirii a 90 de ani de la inaugurarea Crucii Eroilor Neamului de pe Vârful Caraiman și Centenarului Marii Uniri
Paul STREPOL	Liber și sclav
Lucia PĂTRAȘCU	Eram studenții care
Dumitru ANGHEL	Pe <i>Diagonala cuvintelor</i> de Tudorița Tarniță Ariciul literar
Zeno HALUPA	Dezleagă-mă de trup!
A.G.SECARĂ	Literatura despre Galbenu Brăilei Sărbătoarea Gospodarului Siliștean 2018
Nicolae POGONARU	Poezie
Nicolai TĂICUȚU	Poezie
Liviu LUNGU	Destine din <i>Cartea destinelor</i>
Hugo MĂRĂCINEANU	Grupul delor 10.Cine suntem noi (partea a II-a)
Virgil ANRONESCU	Dumnezeu a dat fiecăruia un dar Semnal
Nicolae V.SĂLCIOARA	U.A.P.: Brăila în cel de al 650-lea an

Redacția

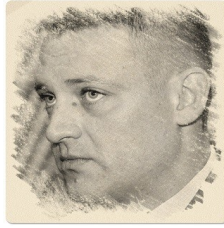
Strada Principală nr.2, comuna Siliștea, județul Brăila
Redactor șef Mihai Vintilă | office@infoest.ro

Secretar: Alexandrina Iordache

Rubrici: Dumitru Anghel (membru USR), Hugo Măcăcineanu (membru UAP), Alexandru Halupa, Lucia Pătrașcu, A.G. Secară (membru USR), Virgil Andronescu, prof. Nicolae V. Sălcioara, Zeno Halupa.

Revista este publicată de Editura InfoEST
ISSN 2393 – 1248 | ISSN-L 2393 – 1248

Abonamentul costă 50 de lei / 8 numere. Apare trimestrial.
13 octombrie 2018 – 13 ianuarie 2019

Alexandru HALUPA

Nimic esențial

Dacă românul chiar s-a născut poet, atunci s-o demonstreze!
Acest lucru mi-l tot zic de ani buni încoace, citind consternat contemporanele producții lirice. Căci DA, despre poezie este vorba și numai despre ea !

Poezia este subiectul nu fierbinte ci incandescent care îi chinuie pe mulți creatori. Nu contează vârsta, profesia, pregătirea sau cultura.

Orice este în stare să rimeze casă cum masă, cer cu sper, drum cu fum, oricine are aripile sau zborul frânt și pe deasupra mai găsește și un comentator clement și sensibil în a susține talentul poate fi încadrat indubitabil în rândul poezilor/poetelor. Nu se mai ține cont de nimic, contează să publici mai mult decât ai citit, să nu lipsești de la nicio lansare de carte pentru a aplauda pe cei mai slabi sau egali cu tine. Vorba unui bun prieten: slab, pastişă... Contează ca atunci când întâlnești un adevărat maestru, tu să-l asediezi cu pseudoversurile tale până când maestrul te biciuie blând și tu-i întorci spatele ascunzându-te după expresia N-a înțeles nimic!

De la elucubrații la siropoase și penibile versuri de dragoste, de imitații ieftine la dureri și drame inexistente, toate spuse pe hârtia...care trebuie să îndure...

Nu tăiem pătrunjel și avem alături manuscrisul. Nu ucidem plictiseala și în așteptarea pensiei o mai siluim pe Euterpe.

Poezia este blestemul asumat! Catastrofa suavă și bastionul demonilor care-și fumează cărțile de rugăciune! Poezia este ghilotina pe care trebuie s-o respecti... Trag cortina, dau drumul la vârcolaci, sunt cu incisivii pe voi că prea șifonată iese poezia din condeiele multora.

Semnează cel mai neînsemnat dintre poezii lumii: EU.

Lansare Valeriu Ion Găgiulescu

Mișcarea *Litera 13* a organizat miercuri 12 septembrie 2018 la sediul C.A.R.P. *Ana Aslan* Brăila lansarea volumului *Gânduri în derivă* apărut la editura *InfoEST* semnat de Valeriu Ion Găgiulescu. Au vorbit despre carte Lucia Pătrașcu și Mihai Vintilă. Momentele muzicale au fost asigurate de profesorul Florin Lazăr și Teodor Gabriel Șcheaua.

Lucia Pătrașcu și Valeriu Ion Găgiulescu

Lansare Tudorița Tarniță

Dumitru Anghel, Tudorița Tarniță,
Mihai Vintilă, Gina Bahor

Ziarista Tudorița Tarniță a lansat vineri 7 septembrie 2018 la Biblioteca Județeană *Panait Istrati* patru volume. Primul este o incursiune în lumea presei și este intitulat *Manual de Știri - cum să ne târâm prin viață*, al doilea este o carte de poezie intitulată *Pe diagonala cuvintelor* plus încă două cărți de haik-uri *Semnul Mandalei* și *Muguri de Bonsai*.

Toate cărțile au apărut la editura *InfoEST* din Siliștea-Brăila.

Au prezentat Dumitru Anghel, critic literar, Gina Bahor, reprezentatul radio *Romania Actualități* în județul Brăila și Mihai Vintilă editor.

Invitați au fost actrița Vanessa Radu care a recitat din creația autoarei și trupa *Antic*. Moderatorul evenimentului a fost Dragoș Adrian Neagu directorul Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila.

Tudorița Tarniță

Membrii Mișcării *Litera 13* au fost prezenți la Salonul revistei *Spații Culturale* din Rm.Sărat

Membrii Mișcării *Litera 13*, Virgil Andronescu, Alexandru Halupa, Alexandru Costin Tudor și Mihai Vintilă, au fost prezenți la Salonul revistei *Spații Culturale* din Rm.Sărat care a avut loc duminică 12 august.

Locul de desfășurare a fost Centrul Cultural *Florica Cristoforeanu*. Evenimentul a reunit, sub moderarea doamnei Valeria Manta Tăicuțu, redactor șef al revistei, scriitorii din județele Brăila, Buzău, Vrancea și din diasporă.

S-a prezentat numărul 59 al revistei *Spații Culturale* iar scriitorii au citit din creațiile proprii.

Mihai Vintilă, Alexandru Halupa, Alexandru Costin Tudor, Sorin Călin

Centrul Cultural *Florica Cristoforeanu*

Târg de carte la Brăila

În perioada 3-7 septembrie a avut loc un târg de carte pe strada M.Eminescu din Brăila. Fiind un proiect cultural, îmbinarea dintre zona pietonală și literatură este perfect armonioasă și binevenită. Au fost prezente 10 edituri. Salutăm manifestarea și sperăm ca la următoarea ediție numărul de edituri să fie mai mare.(M.V.)

Primăria Municipiului Brăila, Consiliul Județean Brăila, and other logos are present at the top.

Târg de carte

3-7 septembrie 2018
între orele 10 - 20
pe str. Mihai Eminescu

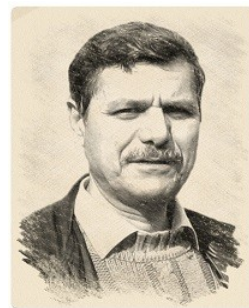
Edituri Participante

- CUNUNI DE STELE
- CARTEX
- ISTROS
- PROILAVIA
- SHIVA BOOKS
- VIVALDI
- PANIMIS
- Papetării
- SPECTRUM
- TEMPTIS
- NEMIRA
- SAECULUM
- TARENT PRESS
- TRITONIC

Program Artistic

- Marti 4 septembrie, ora 18,30: Magda Duțu și Dan Music Band
- Miercuri 5 septembrie, ora 18,30: CHROMA PROJECT
- Joi 6 septembrie, ora 18,30: ANTIC

Frigul care ne va cuprinde pe toți

Tudor CÎCIU

Poezia, acest *frig* care m-a cuprins în tinerețe și pe mine a însemnat cât jurământul sincer rostit de Magwitch (zis Provis) din *Marile speranțe*: *Dacă moartea se ascunde în sperietoare, atâta pagubă, n-are decât să iasă la lumină ca s-o înfrunt, și atunci o să cred în moarte, dar înainte, nu!* Poetul care va fi destinat să îmbrace *haina roasă în spate* a poeziei, doar cu *pumnii înfiți în buzunare*, cum spunea A. Rimbaud, cu un șoim pe umăr va intra în cetate, dacă va mai intra, cineva, în poezia românească, după Nichita. Iar noi îi vom auzi, stârnite din pliscul acestei formidabile păsări, injuriile, ca răspuns la neverosimilul cuvânt scăpat din clonțul corbului lui E. A. Poe. Straniu avertisment pentru cei osândiți la un veac de singurătate de a nu le fi fost dată o a doua șansă pe pământ. Acum nu contează, în viață, decât un singur amănunt: *să înveți să pierzi*, cum spunea Cioran. Veșnicia se atinge numai prin voia lui Dumnezeu. Sufletele noastre au fost create dinainte de a ne naște. Așa cum și lumea în care am fost trimiși se va sfârși încetul cu încetul, iar lucrurile astea nu se vor mai întoarce niciodată și oricum, după cum profetise G. G. Marquez. Dacă nu o spui la timp, mai bine alege tăcerea, spunea bunicul, căutând să zidească, în mine, cuvintele Marelui Tăcut. *Noi doar le dăm lumină. Trăsnetul care le va rostogoli, e cu totul altceva*, îmi dădea el de înțeles.

Cei care caută peste tot misterul, încă n-au pătruns cuvintele până în esența lucrurilor. Soarele cunoașterii e de abia la începuturile înțelegerii noastre. Pierzând legătura cu această înțelegere, pierdem și - ceea ce Homer numea - *patima care-i mai dulce ca mierea și se strecoară în pieptul Omului și crește ca fumul*. Închipuirile, Doamne, au risipit atâtea amnare și cremene în a face lumină în acest *întuneric* al vremurilor, încât nici păpușarul ori privighetorile - *prea veghetorele* - scenei libere și cerului, de la

Shakespeare până la Ionesco, nu-mi știu a pune, dinainte, alt cântar cu care îi vom analiza lui Irod, straietele, cu care Salomeea pune pecete pe buzele poezilor, în încercarea lor, stupidă, de a o demasca.

Poezia e ca acel pisc de munte, pe care-l descoperi de jos, de la baza muntelui și odată urcat în vârf nu mai zărești decât măreția cerului de deasupra. Și deja te simți singur sub cerul unde se desfășoară discuția îngerească dintre profesorul lui Mihail Sebastian și necunoscuta teleportată din *Steaua fără nume*.

El: Eu am găsit o stea. Ea: Unde? El: În cer.

Ea: Nu te cred. El: (arătând cu creionul pe o

hartă): Aici e. Ea: Spuneai că e în cer. El:

Ăsta-i cerul... Nu e de mirare că, atunci când

poetul te poartă prin cerul lui, tot cerul foșnește de viață. Și e plin de atâtea semne și chemări încât, tu cititorule, bănuiești că umblă și pe acolo ființe care nu s-au văzut niciodată și că se caută, se presimt și se cheamă...

Ascultând-o pe *necunoscuta* lui Sebastian simțeam că *mi-e frig*. Că *nu suntem singuri pe lume* și alături de poet și poezia sa *auzi cum te mângâie raiul din cer*. Și asta mi-o suflă Marin Sorescu, poetul care împărțea corăbiile, cu care se naviga în poezie, distribuind iluziile necesare solicitanților. Astăzi, cineva crede (după mintea lui) că va împărți premiile Nobel, ca pe niște pomene, unora și altora. Cortina cu care ni se dezvăluie, nouă, un Cărtărescu, plăsmuit în apa tulburată de critica vremurilor, pare a fi trasă de mâna nebunului, strecurat de Shakespeare în sonete, și căruia Sorescu îi împrumută vorbele, ferecându-le în geamantanul vărului său, pentru totdeauna.

Premiile Filialei UR Bacău pentru anul 2017

secțiunea PROZĂ – Viorel Savin, cu o prezentare de prof. Petre Isachi

secțiunea POEZIE – Cristina Ștefan, cu o prezentare de prof. Grigore Codrescu

secțiunea CRITICĂ LITERARĂ – Constantin Călin, cu o prezentare de prof. Gheorghe Iorga

Premii speciale:

Opera Omnia- Victor Stan, Piatra Neamț,

- Ionel Necula pentru istorie literară,

- premiu pentru publicistică Vasile Ghica

- premiu postmortem acordat scriitoarei Anișă Nandriș Cudla din Cernăuți pentru impresionantul volum *20 de ani în Siberia, amintiri de viață*.

Reviste literare buzoiene. Fenomen național unic ?!

Marin IFRIM

Aproape că nu există oraș important în România care să nu aibă cel puțin o revistă literară/culturală. Buzăul este excepția de la regulă. Fac acum, pe loc, un *inventar* al revistelor buzoiene actuale. **Întrezăriri**, ce titlu încărcat de discreție, apare la Pârscov. E o publicație deosebită, realizată de Gheorghe Postelnicu, scriitor profesionist. **Caietele de la Tintesti**, o publicație care are parte de o popularitate incredibilă, meritul principal fiind al lui Nistor Tănăsescu, ziarist profesionist. Publicația a fost fondată de subsemnatul și de domnul prof. Stelian Grigore. **Uscând o lacrimă**, este fondată de altruistul Dumitru K. Negoită și apare sub egida Ligii Scriitorilor din România – Filiala Buzău. **Buzăul literar**, o publicație modestă, făcută după metoda kalașnikov, apărută și dispărută odată cu tartorul lipsit de tămâie sub nări, nu-i dau numele, nu fac servicii gratuit. Oricum, dacă publicația o să reînvie sunt sigur că va arăta altfel. Poate își va schimba și titlul, căci *Buzăul literar* nu e al mamei târgului, sintagma respectivă având un fel de sorginte sovietică, stahanovistă, colhoznică. *Buzăul literar* putem fi oricare dintre noi. **Renașterea rușețeană** apare în comuna Rușețu și este fondată de Dumitru Istrate Rușețeanu, Ilinca, pe vremuri. Ciudățeniile fondatorului nu împiedică revista să fie competitivă. Rușețeanu pune suflet în locul său natal. Cinste lui. **Spații culturale**, o publicație ceva mai cosmopolită, apare la Râmnicu Sărat. Calitatea publicației aparține celor care semnează în paginile acesteia, dar și, categoric, celor care decid prioritatea calității. O publicație reprezentativă pentru acest municipiu. **Glas râmnician** este, din câte știu, singura publicație care este întreținută de patronul editurii *Rafet*, Constantin Marafet, membru titular al Uniunii Scriitorilor din România, editor a peste 1000 de cărți deosebite. Revista acestuia are o particularitate. Este scrisă/concepută fără orgolii inutile, fără vrăjmașie, în bună pace cu literele de zi cu zi. De fapt, Constantin Marafet are un acut simț al performanței. În clipa în care a înțeles că nu poate face lucruri deosebite, a schimbat toată echipa redacțională, punând în locul acesteia tineri necunoscuți, aproape anonimi, cu mici excepții. Marafet nu trăiește doar clipa, ci și viitorul. Toată prețuirea! În județul Buzău se întâmplă literatură! Nu pot să nu pun pe lista de onoare și **Literadura**, publicație inconfundabilă realizată de Teo Cabel și Costel Suditu.

De ani buni fac parte din juriul celebrului concurs literar pentru elevi *Tinere Condeie*. Anual, primesc câte cel puțin 50 de reviste scrise de elevi. Sunt fascinante și, uneori, citesc creații ale copiilor, care, prin expresivitatea lor, mă fac să-mi pun întrebarea dacă chiar sunt scriitor. Suntem pe drumul cel bun. Adăugăm la zestrea literară a Buzăului și aceste reviste *fluorescente*. Unele publicații școlare sunt peste înălțimea literaturii de zi cu zi. Mă refer, în special, la revistele editate de Colegiul Național *B.P. Hașdeu*, C.N. *Mihai Eminescu*, C.N. *Pedagogic*, C.N. *Agricol Dr. C. Angelescu*, Școala Gimnazială *Ion Creangă* și Școala Gimnazială *George Emil Palade*. Să nu uităm excepționala revistă de la Căldărăști, **Dincoace de pod**, realizată de marele și regretatul scriitor Gheorghe Ene! Cândva, în urmă cu vreun deceniu, a apărut și o publicație cu titlu cazon, care își trăgea seva din alte părți literare. A dispărut după câteva numere. Ca la bordel. Din cauze naturale. Nu-i dau numele, așa face un păcat. Știu că mai există și alte reviste literare, care apar la Cislău, Pogoanele și în alte localități buzoiene. Nu am date precise, imediate. Am lăsat la urmă **Cartelul metaforelor**, publicație a Casei de Cultură a Sindicatelor Buzău. Nu ne putem lăuda, ne-au lăudat alții. Înjurăturile se pun în bumerang! Ca atare, din punct de vedere literar, editorial carevasăzică, Buzăul stă bine și fără maneliști. Vreau să închei aceste rânduri în ton optimist. Cea mai nouă publicație buzoiană, **Esente**, apare sub egida Centrului Cultural *Al. Marghiloman*. Revista este fondată de Elena Isbășoiu, director al instituției, și are ca redactor-șef cel mai bun profesor de română pe care l-am cunoscut vreodată: scriitorul și criticul literar Paul Androne, fost coleg de grupă cu celebrul meu *amic* Alex Ștefănescu. E vorba despre o revistă de lux, scrisă cu discernământ cultural de calitate. Stăm bine când putem merge împreună în oricare sală de lectură plăcută. Felicitări celor care realizează aceste publicații. Persoanele de față se exclud. Să auzim și să citim numai de bine!

EXIL

Vom scrie versuri în orice condiții
Chiar și în timpul Judecării de Apoi!
Versuri de dragoste, versuri de jale
Versuri nebune care să strige
Că am trăit și- noi -

Cei mai săraci poeți
Al unui veac bogat în indolență.
Al unui veac tulbure,
nerecunoscător.

Vom scrie versuri
pe iarbă, pe piatră de râu,
pe spinarea fragedă
a unui nor.

Vom scrie versuri
în fața plutonului de execuție.
Și nici aceasta nu va fi destul.
Vom scrie versuri pe gloanțele triste
Care ne decorează pieptul!

Răsplata noastră fi-va departe,
în străinii, necunoscute universuri
Unde ne va găsi cineva într-un târziu
tot scriind versuri...

PĂMÂNTUL ACESTA

Din pământul acesta puterea mi-o trag
Îl iubesc și nu-mi este rușine
Și cât poate să-mi fie de drag,
Pământul acesta mă încapă prea bine.

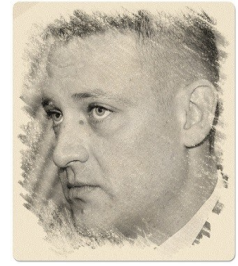
Că eu cu nașterea nu m-am jucat
Ca doina sunt de necuprins
Măsurat prin rugăciuni și oftat
Autentic Român m-am aprins.

Într-o țară ca un izvor de veșnicie
Se tulbură măduva-n os
Când se cântă la Sfânta Liturghie.
De Oastea cea iubitoare de Hristos.

Într-o țară cu zâmbet albastru
Care nu-mi dă motive s-o regret,
Din pământul căreia puterea mi-o trag
Ca om, ca soldat, ca poet.

Într-o țară care știu cât a plâns
Prin istorii prea tulburi purtată
Vai, să ne privim țara îndeajuns
Nu trebuie să clipim niciodată!

Din pământul acesta puterea mi-o trag
Și tot în el, mă zbat să rămân.
Ne-ai învrednicit și cu 1 Decembrie
Înseamnă că și Tu Doamne ești Român!

Alexandru HALUPA

CÂNTEC

O durere plăcută
Un foc care doarme în sânge
O biserică în rod.
Un dor de nestăvilite, dintotdeauna.

Un ceas care indică ora eternă
Strănutul unui zeu,
O lacrimă de fericire tristă
Inefabilul care există!

URÂT (DE) DESTIN

Să dăm beția pe față
Să o jupuim de idei
Să cadă paharu-n rugăciune
Atunci când îl bei

Să se tragă clopotele
Pentru că există poezie
Să se împartă tuturor
și cel mai mult să mi se dea mie!

Să-l convocăm pe Dumnezeu
La o trântă existențială.
Să ridicăm cirozei statuie
Și s-o băgăm în boală!

Să credem în întuneric
Ca-ntr-o utopică dimineață.
Să oferim morții altceva
Să dăm beția pe față!

DROGUL IUBIRII

Mi-ai injectat în suflet durere
 Drogul iubirii
 Și-a făcut efectul.
 Cu-n platură veninos m-ai pansat
 Și mi-ai pus perfuzia amăgirii
 Să picure chinezește.
 Mi-ai asistat prăbușirea
 În sine...
 Dacă ar fi existat Dumnezeu tău
 Ți-ar fi dat peste mână.
 Drogul iubirii
 Și-a făcut efectul
 Și-acum Dumnezeu mă asistă
 De-acolo...
 Din neexistența Sa!

Virgil ANDRONESCU

POEM PENTRU (DI)AMANTE

E-atâta verde-n primăvara asta
 și-atâția fluturi verzi
 vezi în ochii mei și-apoi
 în ei te rătăcești
 în goana să îi prinzi te pierzi.
 Strălucitori ca (di)amantele
 din val de Dunăre născute
 la ceas târziu de seară trec
 prin val de Dunăre cernute.
 Irepetabilul apus de neoprit
 ne petrece atâta de solemn
 - o primăvară de singuratate
 nu vreau să mai petrec!
 E-atâta verde crud dement
 Și-atâția fluturi verzi
 tu vezi pierduți
 prin ochi ca scumpe (di)amante
 prin val de Dunăre pierdute.
 De-ți vine ca să crezi că sunt
 de pe coroanele de regi

ai poeziei născute fără de sens:
 trăind în versuri răsturnate!

Am hotărât să-ți fiu amant:
 idealizatul (di)amant regal

precum Iisus a devenit
 amantul multora dintre femei

din val de Dunăre născute.

REBELIUNE

am gustat din carnea ta
 din sufletul tău
 mierea lor
 și s-a prelins pe sâni
 transformându-i în carne-nsuflețită
 de poeme
 Rebele!

PREDICA DIN PUSTIE

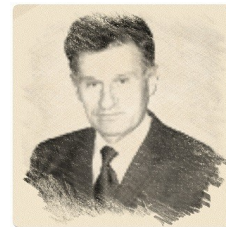
Poeții cetății
 predică lumii
 predica-n pustie:
 ori că-i prea devreme
 ori că-i prea târziu...
 pentru poezie.
 Vor să se mai poată
 sinucide
 vor să se mai poată vrea...
 ca din multa tristețe
 să răsară...
 apusuri
 de boemă noblețe
 și-o stea.
 Predică poezii cetății
 predică lumii
 predica-n pustie:
 ori că-i prea devreme
 ori că-i prea târziu...
 pentru poezie.
 Multă-i tristețea
 de poezie și zgură
 care dă buzna...
 la poarta cetății cu îngerii
 ferecați cu lacăt de sânge
 la gură.
 Predică poezii cetății
 predică lumii
 predica-n pustie:
 cum răsar cum apun
 tristetea ce naște...
 ori moare
 prea multă ori prea deloc poezie.
 Poezia nu moare
 se scaldă în ochi de poeți
 ca deochi și blesteme...
 de târziu
 de devreme!

Grupul de Inițiativă Centenar-Marea Unire-Alba Iulia-2018 a fost prezent la SERBĂRILE NAȚIONALE – ȚEBEA 2018

Duminică, 9 septembrie 2018, o delegație a Grupului de Inițiativă din Alba Iulia, condusă de președintele acestuia, col(r)dr.ing. Constantin Avădanei a răspuns invitației Prefecturii județului Hunedoara de a lua parte la marile sărbători de la Panteonul din Țebea, închinat memoriei lui Avram Iancu, de la moartea căruia se împlinesc 146 de ani.

În anul sărbătoririi Centenarului Marii Uniri a românilor, evenimentele de la Țebea au căpătat o semnificație deosebită, participanții trăind momente emoționante, de aducere aminte, prin cuvântul vorbitorilor, de evenimentele importante ale revoluțiilor de la 1848 din Țările Române, dar și de specificul revoluției din Transilvania, condusă de Avram Iancu.

Avram Iancu a fost, în 1849, conducătorul Țării Moților, comandând armata românilor din Transilvania, aliată cu cea austriacă, împotriva trupelor lui Lajos Kossuth. A rămas celebră chemarea sa la luptă adresată moților: *Amu-i vremea faptelor. NO, HAI!*. În fruntea oștilor de țărani a organizat apărarea în Munții Apuseni și a respins dese atacuri ale trupelor maghiare, venite din Ungaria și care erau superioare ca număr și ca armament. A fost unul dintre inițiatorii și organizatorii adunărilor de la Blaj.

Constantin AVĂDANEI

Crăișorul Munților va rămâne, datorită faptelor sale extraordinare, încrustat pentru eternitate pe frontispiciul panteonului marilor personalități istorice ale acestei țări, care au făcut posibilă dăinuirea în timp a națiunii noastre. El este considerat cel mai mare erou national al românilor din Transilvania, cu merite excepționale în afirmarea identității și a drepturilor naționale pe teritoriul strămoșesc, fostul conducător al revoluției române din 1848-1849 din Transilvania fiind declarat Erou al Națiunii Române.

Înainte de moarte a lăsat următorul testament: *Unicul dor al vieții mele e să-mi văd Națiunea mea fericită, pentru care după puteri am și lucrat până acuma, durere fără mult succes, ba tocma acuma cu întristare văd, că speranțele mele și jertfa adusă se prefac în nimica. Nu știu câte zile mai pot avea; un fel de presimțire îmi pare că mi-ar spune că viitorul este nesigur. Voiesc dar și hotărât dispun că după moartea mea, toată averea mișcătoare și nemișcătoare să treacă în folosul națiunii, pentru ajutor la înființarea unei academii de drepturi; tare crezând, că luptătorii cu arma legii vor putea scoate drepturile națiunii mele.*

Printre membrii delegației de la Alba Iulia s-au aflat: președintele Filialei Alba *Gemina* a rezerviștilor militari, gl(r)ing. Ioan Belci, vicepreședintele Fundației *Alba Iulia 1918 pentru Unitatea și Integritatea României*, col(r)ing. Gabriel Grigoraș, președintele Filialei județene Alba, a Asociației Naționale Cultul Eroilor *Regina Maria*, col(r) Ioan Galdea, reprezentanți ai societății *Avram Iancu* din Alba Iulia, societate care a fost și organizatoarea deplasării delegației din Alba Iulia la Țebea.

O prezență distinctă la festivități a fost delegația Asociației Naționale Cultul Eroilor *Regina Maria* din București, în frunte cu col(r) Petru Gurău și col(r) Anișoara Satnoianu. De asemenea, am avut alături de noi și delegația Filialei județene Dolj, din aceeași asociație, condusă de col(r) Florescu Marinel. Toate aceste asociații și filiale au depus câte o coroană de flori la mormântul lui Avram Iancu.

La începutul ceremoniilor, președintele Grupului de Inițiativă a înmănat diploma aniversară *Centenar Marea Unire*, prefectului județului Hunedoara, domnului Fabius Tiberiu Kiszely și subprefectului județului, domnului Dorel Ovidiu Bretean.

Țebea a constituit încă o comemorare a eroilor neamului, în acest an Centenar, printre multe altele care au fost și vor fi trecute în calendarul de activități al Grupului de Inițiativă.

Manifestări dedicate împlinirii a 90 de ani de la inaugurarea Crucii Eroilor Neamului de pe Vârful Caraiman și Centenarului Marii Uniri

Ministerul Apărării Naționale a organizat între 14 și 16 septembrie, la Bușteni, județul Prahova, o serie de manifestări dedicate comemorării Primului Război Mondial, a celebrării Marii Uniri și a împlinirii a 90 de ani de la inaugurarea Crucii Eroilor Neamului de pe Vârful Caraiman.

Vineri, 14 septembrie, la *Centrul de pregătire pentru personalul din industrie* a avut loc prezentarea unei expoziții realizate de Studioul de Arte Plastice al Armatei, a unei expoziții documentare dedicate aniversării Centenarului Întregirii României, realizată de Editura *Stefadina*, și a enciclopediei electronice *România 1918. Oameni, momente și imagini* realizată de SIVCO România, în parteneriat cu instituții prestigioase de cultură și personalități ale societății românești. Asociația *Tradiția Militară* a prezentat ținute militare din perioada Războiului de Întregire a României. S-a prezentat un film documentar dedicat aniversării Centenarului Marii Uniri și a fost lansat Albumul Monografic cu titlul *Crucea - slăvitul semn de biruință în Războiul de Întregire a României - 100 de ani de la înfăptuirea Marii Uniri*.

Sâmbătă, 15 septembrie, la Crucea Eroilor Neamului de pe Vârful Caraiman a avut loc o ceremonie de depuneri de coroane de flori, prezentarea simbolisticii Crucii Caraiman și a acțiunilor Armatei României în Războiul de Întregire a Neamului, și o demonstrație de reconstituire istorico-militară organizată de Asociația *Tradiția Militară*.

În Bușteni au avut loc exerciții demonstrative (supraviețuire, escaladă și tiroliană, intervenție EOD), iar un concert de muzică de fanfară și un spectacol susținut de formații artistice ale Cercurilor militare din Curtea de Argeș și Câmpulung Muscel, ale elevilor Colegiului Național Militar *Dimitrie Cantemir Breaza*, ale grupurilor cultural-artistice din orașul Bușteni a încântat publicul.

Duminică, 16 septembrie, la Castelul Peleş a avut loc un spectacol de muzică de fanfară și o demonstrație de reconstituire istorico-militară organizată de Asociația *Tradiția Militară*.

Activitățile au fost inițiate și organizate de Secretariatul General al M.Ap.N., în cadrul unui proiect finanțat de Ministerul Culturii și Identității Naționale și aprobat de Comitetul Interministerial pentru Centenar.(M.V)

Liber și sclav

Paul STREPOL

Acum un secol, se încheia Primul Război Mondial... Nimeni nu vrea să fie sclav. Nici eu. Nici tu. Dar, într-o măsură mai mică sau mai mare, toți suntem sclavi. Mă străduiesc să fiu conștient de aceasta. Cel care nu știe sau nu acceptă realitatea, nu-i decât un sclav ne-conștient. Eu prefer să fiu sclav conștient. Secolul 20 a fost al gulagurilor, al celulelor ermetice închise. Al izolării individului de individ. Al dării la cap a omului de către om, în numele unor ideologii mai prețioase ca omul. Secolul 21, este al celulelor larg deschise. Al iluziei că suntem liberi, având la un click distanță lumea întregă. Nu știu care dintre ele a fost / este mai minunată. În secolul 20 nu te căuta nimeni, nu te chema nimeni, nicăieri; doar ca să te bage într-o celulă ori să te trimită într-un război. În secolul 21 întreaga virtualitate on-line te caută și te îmbie: *Hai la noi! Hai la noi! La noi – ca la nimenea!*... În secolul 20, cică omul se aliena în izolare, fără contacte reale cu societatea. În secolul 21, omul mai degrabă se alienează tot relaționând; îi sar capacele de atâta relaționare! Fără aproape nici un fel de contacte reale cu societatea.

Potrivit sfinților care au tranzitat lumea până în prezent, viața înseamnă exact clipa de față. Însă majoritatea indivizilor nu mai au răbdare s-o trăiască. Spun răstit că n-au timp. De fapt, parcă vor să treacă în mare viteză. Repede, repede, repede, tot mai repede! Spre moarte!... Mă străduiesc să fiu calm. Să mă conving că lumea nu se va sfârși într-unul din momentele mele de neatenție. Nimeni nu va suferi, nici nu va muri, dacă nu voi da un replay ori un like... Potrivit acelorași sfinți, scopul existenței umane este tocmai realizarea sinelui. Așa că mă ocup și de mine-însumi. Am răbdare pentru sinele meu. Am răbdare să trăiesc. Am răbdare să fac odată pe săptămână baie în cadă, nu un duș rapid. Am răbdare să citesc în fiecare zi câteva pagini de carte. M-am dumirit că este cel mai simplu și eficient mod de a medita; ceea ce înseamnă exact cultivarea sinelui. În primul rând literatură. De ce? Elementar: literatura adevărată este singura care nu minte, din tot ceea ce-a oferit și oferă individual pe piață, împreună cu el-însuși, ca marfă.

Adevărul este interesant o singură dată: când îl aflăm. Apoi devine tot mai plictisitor, tot mai desuet. Doar sfinții și acoliții lor îl suportă până la capăt. Cu minciuna, în schimb – altă viață! Mereu proaspătă, variată, interesantă, ba chiar sexi. Nu este de mirare dacă majoritatea o preferă... Nu cred că se produce, în acest secol, nici o tragedie umană, nici o alienare, nici o incomunicabilitate. Doar niște efecte ale

progresului accelerat, plus nerăbdarea de a trăi clipa, de a ne realiza sinele. Cine se va adapta, va merge mai departe; ca de obicei. Caut să fiu sincer, ca tot omul din popor. Nu-mi pasă de alienarea speciei umane. Este treaba ei. Mă doare de alienarea mea. Tehnologia este bună. Internetul este bun. Telefonul mobil este și mai bun. Nici unui nostalgic al vremurilor de odinioară nu i-ar conveni să trăiască în epoca preferată fără această tehnologie. Zilnic tranzitează spațiul virtual tot felul de sfaturi înțelepte, de soluții simple. Leacuri pentru vindecarea oricărei boli, rețete pentru o alimentație sănătoasă; care să ne ajute să trăim cât mai mult. Doar motivația de a trăi – mult și bine – nu ne-o poate oferi deocamdată nimeni. Aceasta cred că este, de fapt, singura mea problemă. Și a ta. Pentru că presupune acea plictisitoare de realizare a sinelui. N-o să te mint. Dacă nu citești în medie cel puțin o pagină de literatură adevărată pe zi, vei deveni sclav; în cazul că nu ești deja. Nu trebuie să te sperii. Nu este ceea ce crezi. Majoritatea oamenilor sunt sclavi. Așa a fost dintotdeauna. O minoritate aristocratică – cea cu ascendent cultural-spiritual – și o majoritate de sclavi. Dar în ziua de astăzi situația lor s-a ameliorat mult. Aproape nici unul nu mai zace în lanțuri. Destui au conturi solide la bănci, chiar dacă stau la coada vacii, oii sau caprei. Unii sunt realmente inteligenți, precum primul nostru miliardar, care a avut un final trist. Mulți îi consideră, în virtutea acestei evidențe, bogați – chiar le urmează exemplul. Depinde ce înțelege, fiecare, prin bogăție și sărăcie. Eu încerc să nu uit observațiile pertinente ale sfinților. Fiecare individ mănâncă la o singură masă și doarme într-un singur pat. Orice bunuri din lumea aceasta sunt simple mijloace. Unicul scop adevărat fiind noi-înșine. Sinele nostru. A cărui realizare scuză orice mijloace. În acest sens interpretez faimoasa frază a lui Machiavelli. Până la a fi bogat în tot felul bunuri materiale, mai important este să fii un om exemplar. Chiar dacă azi mai ești sclav, ai oricând șansa de a evolua. Niciodată nu este prea târziu. Tot așteptând ultima clipă este adevărat că n-o să faci mare lucru. Bani și bunurile ți le vor împărți cei rămași. Însă, per total, nu este nici o tragedie. Te vei reîncarna din nou; ca să rezolvi data viitoare ce ți-a rămas neterminat acum. Viața este infinită. Citez și eu din ce-au spus și verificat tipi mult mai evoluți.

Când vei fi cu adevărat liber, zic tipii aceia, în mod natural, te vei înălța la ceruri; unde ei sigur te așteaptă. Nimeni nu i-a prins cu minciuna. Sunt programator și prozator. Mă străduiesc să fiu în cunoștință de cauză. Nu este ușor.

Eram studenții care

Volumul *Eram studenții care...*, o antologie literară aniversară, Promoția 1963 George Călinescu a Facultății de Filologie, Universitatea București, semnat de George Apostoiu și Dumitru Anghel, astăzi doi renumiți oameni de cultură, este *...un omagiu și o mărturie a prețuirii pe care o datorăm pleiadei magiștrilor noștri: George Călinescu, Tudor Vianu, Alexandru Rosetti, Iorgu Iordan, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Mihai Pop, Jacques Byck, Edgar Papu, George Ivașcu, George Macovescu, G. C. Nicolescu, Ion Coteanu, Alexandru Piru, Alexandru Niculescu, Ion Rotaru, Valeria Guțu-Romalo, Mioara Avram, Dumitru Micu, Ștefan Cazimir, renumiți dascăli care în generoasa lor dăruire au oferit acestei generații șansa să iasă din condițiile și orizonturile culturale în care a trăit după război. Cele peste patru sute de pagini adăpostesc exprimarea integrală a celor treizeci de autori referitoare la studiile, producțiile literare, confesiunile... ce dovedesc forța creativă, performanțele individuale, diversitatea de cariere, de atitudini, de opinii, de destine...*, deoarece fiecare dintre aceste nume importante în timp au avut un parcurs remarcabil, funcție de chemarea interioară, de stările estetice, desăvârșite sub îndrumarea dascălilor menționați și, în special, a lui George Călinescu, cel care, profesor eminent, scriitor și om de cultură admirabil, a insuflat studenților săi dragostea pentru cuvântul scris, citit și dăruit cu generozitate și altora.

Cine sunt autorii acestui volum interesant, cu un nume atât de sugestiv?

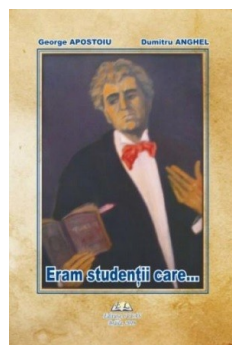
Cititorul interesat va afla din interviul ce a avut loc în anul 2010 și este publicat la pagina 352 sub titlul *Dialog amical* Dumitru Anghel –George Apostoiu referiri despre domnul George Apostoiu, scriitor, publicist și diplomat, cel care mărturisește: *Timp de trei decenii, cu unele întreruperi, m-am ocupat de difuzarea culturii românești în lume, prin intermediul cărții, al artei, om cu mare prețuire pentru cultura românească, cu aplecări studioase și admirative asupra operei lui Mihai Eminescu (și nu numai!). Profesorul Dumitru Anghel, scriitor, publicist, critic literar și muzical: este o prezență inconfundabilă în peisajul cultural brăilean, un reper în zona moralității culturale, creatoare, ceea ce nu-i de colo, cu peste 1.500 de articole scrise (cronică muzicală, cronică de teatru, recenzii de carte, cronică de film și critică literară), cu care putem distinge un destin, un reper, o măsură a lucrurilor cu o semnătură inconfundabilă. (Viorel Coman, 2009);...celor ce vor avea curiozitatea să afle ceva despre universul brăilean le va fi de folos să deschidă cărțile lui Dumitru Anghel (George Apostoiu, 2009).*

Lucia PĂTRAȘCU

Și dacă, după șaizeci de ani de la intrarea în facultate, la inițiativa meritorie a celor doi autori, care, printr-o strădanie asiduă și perfect conjugată, i-au convins pe foștii studenți, astăzi oameni cu o zestre literară bine întocmită, să îndeplinească flori de gând, înseamnă că din răsadurile de frumusețe plantate atunci a răsărit pe parcursul atâtor ani această evocare, ca o cunună la Nunta de ametist, omagiu și ofrandă de amintire neprețuită. Proiectul acestui volum inedit, gândit și inițiat de scriitorul George Apostoiu, la care s-a alăturat și criticul literar Dumitru Anghel, are o menire incontestabilă de pionierat literar, ce va conduce cu siguranță la o continuare a sa și chiar la o reluare și din partea altor generații de foști studenți.

A relata despre conținutul său nu ar fi, poate, cea mai potrivită variantă. Cititorul va accepta această alegere după ce va urmări în continuare doar enumerarea celor nouă capitole și numele autorilor care au hărnicit la desăvârșirea lor, iar apoi, căutând volumul în librării și biblioteci, se va delecta cu tot ceea ce condeierii cuprinși în paginile bogate ale acestei antologii au dorit să dăruiască. Important este că la pagina 389, cititorul va găsi numele lor și o scurtă prezentare.

Poate fi vorba de poezie, proză, teatru, critică, eseuri, publicistică, portretistică, interviuri, tot ceea ce însumează acest volum îngrijit cu un deosebit simț al responsabilității, ca rezultat al unei înțelegeri plene a memoriei personale sau colective ce se cuvenea păstrată. Cu atât mai mult cu cât aceasta aduce la cunoașterea cititorului tânăr chipurile și caracterele unor personalități al căror nume sunt știute numai din manualele școlare.

Pe Diagonala cuvintelor de Tudorița TARNIȚĂ

Dumitru ANGHEL

Volumul de versuri *Pe diagonala cuvintelor*, Editura InfoEST, Siliștea-Brăila, 2018, 58 de pagini, semnat de poeta Tudorița Tarniță, este a șasea carte a sa, în exclusivitate de lirică, cu o poezie grevată pe plasticități lexicale, cu un plus de grație potențată de un sentimentalism melodos, filtrat de o semantică mereu alta, extrasă din rezerva de vocabular a cuvintelor și în afara oricăror clișee.

De altfel, doamna Tudorița Tarniță are un longeviv și constant parcurs poetic, de la debutul în antologia poezilor brăileni: *Zbor alb*, din 1970, până la consacrarea evidentă de azi, pe coordonatele unei certitudini, care nu poate fi atacată în nicio instanță a dreptului de a fi scriitor, deoarece convinge editorial, cu o impetuoasă afirmare a sensibilității și talentului său, cu apariția în mai puțin de doi ani, a șase cărți de versuri: *Câmpia din noi*, *Micropoeme*, *Cobai într-o scoică*, *Muguri în bonsai*, toate la Editura InfoEST, în 2017, *Semnul mandalei*, tot la aceeași editură, în februarie 2018.

În volumul *Pe diagonala cuvintelor* sunt postate 45 de poeme, fiecare pe câte o pagină, mai mici sau mai mari, fără o structură tematică anume, dar pe un registru stilistic unitar în planul reconsiderării limbajului și a tehnicii prozodice; convingătoare prin vers alb, eliberat de constrângeri arhitectural-poetice, o lirică modernă, pe un nucleu emoțional-imaginativ și o melancolie învăluitoare, sinceră și spontană, ca un surplus de vitalitate. Unitatea stilistică s-a păstrat, cu doar accidentale variațiuni în drumul poetei spre gena de creator inconfundabil, ca o notă definitorie a personalității sale, care să-i dea șansa de a accede în Agora consacării.

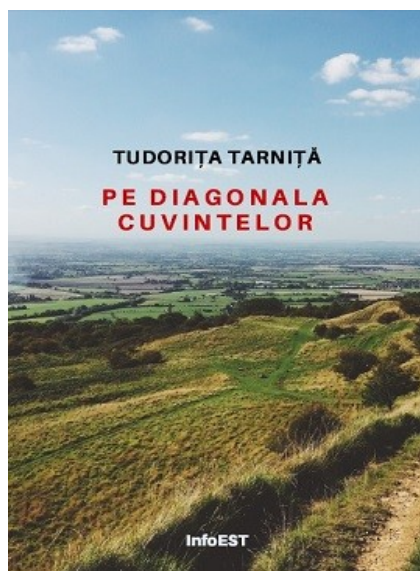
Deși impresia abruptă, ușor alergică, cu poezia doamnei Tudorița Tarniță este una de rezervă duplicitară, fără vreo motivație rezonabilă, mai mult pe portativul unei împotriviri fără orizont sau legitimitate. Am senzația stranie că scriitoarea n-a avut curajul să se expună, cu bune și cu rele, în planul creației poetice și, de aici, spațiul foarte mare dintre momentul debutului și avalanșa editorială din ultima perioadă cu cele șase cărți de care aminteam mai sus. Nu-mi explic fenomenul, dar sigur așteptarea decentă și răbdătoare i-a adăugat diezi valoroși parcursului său scriitoricesc.

Chiar poemul care deschide *discursul* liric al Tudoriței Tarniță este declarația de dragoste pentru poezia sa, un fel de curriculum vitae de creator: *Sprijinită de-un vers*, / *Sparg metafora* / *Năclăită de iluzii* / *Și gârbovită de*

toamne / *Și număr bătăile inimii* / *Ca un lunatec*; convinsă fiind că singura chemare, născută din emoție și idealuri, pe un algoritm de creație, evocatoare și nostalgică, rămâne poezia: *Dar, cum să mă vindec* / *Atât de târziu* / *Dacă pojarul verbelor* / *M-a îmbolnăvit din copilărie?* (*Pe logaritmul ierbii*, pag. 9). Are crezul său artistic, deși se zbate între idealuri vocaționale și rezervele decente ale neîncrederii în viziuni luminoase de creator: *Ca un Sisif*, / *Caut echilibrul* / *Cuvintelor* / *Și iau pulsul* / *Ideilor abstracte*, pentru că, alunecând pe o existență smulșă timpului, dominantă rămâne tensiunea lăuntrică: *Mă zbat între* / *Cotidian* / *Și iluzoriu* / *Cu pielea tăbăcită* / *De-atâtea prefaceri în scrum* (*Ca un Sisif*, pag. 10). Există adică o dilematică rezervă în demersul său liric, deși transfigurarea ideatică este remarcabilă și tulburătoare, dar poeta și-a găsit echilibrul salvator: *Evadez în cuvinte* / *Ca într-o amintire din copilărie*, / *Gătuită de imaginea* / *Unor vremuri apuse* (*Evadez în cuvinte*, pag. 11).

Conștiința sa de creator de frumos și de idealuri se află direcționată spre magia cuvintelor deturnate în enigmele metaforei: *Cuvintele au luat-o razna*, / *Au evadat din metafora* / *Câmpiei* (*Sub dictatura tăcerii*, pag. 12) și sub constrângerea semantică a Cuvântului de dicționar, cu semnificații ale unei conștiințe în derivă: *Mă doare carapacea* / *Cuvântului* / *Cristalizat* / *În incantația vocalelor* (*Carapacea cuvântului*, pag. 13); venită dintr-o obsesie a rolului acestuia, cu toată povara sa de semnificații și de certitudini: *Dincolo de cuvinte*, / *Sunt doar retrospectiva* / *Unei alte vieți*, / *Un mesaj* / *Peste Timpul* / *Cu nume de dor* (*Dincolo de cuvinte*, pag. 15).

Alteori, o lirică juvenilă, de *Amintiri din copilărie*, ca de pe ulițele Humuleștilor, fericită și recunoscătoare, ca un decalog al unei autosugestii sentimentale: *Rostogolind amintiri...* / *Palmele băătorite de muncă* / *Ale tatălui meu*, / *Cântecul de leagăn al mamei*, / *Căldura din cămăruța* / *Plină de povești* / *A bunicilor* / *Care mi-au înseninat* / *Copilăria...* (*În lacrima viței de vie*, pag. 16).

recunoaște elegant și fără să-și ascundă o undă de sinceritate: *De la o vreme, / Ne ascundem în cuvinte / Ca într-o arhivă / Sentimentală (De la o vreme, pag. 34).*

Și, în ciuda unui echilibru sufletesc venit dinspre multitudinea semantică, ocrotitoare în speță, poeta Tudorița Tarniță are și momente de cumpănă, pe care nu le poate echilibra nici măcar prin mirajul ideatic al acestora: *La ce bun / Să mai încrețesc / Șirul cuvintelor / Sau să rătăcesc / Pe portativul / Silabelor reci / Dacă nu aude nimeni / Foșnetul frunzelor / Îngrămădite / În buzunarul toamnei? (Noaptea au putrezit, pag. 40).*

Se pare că ar avea și o explicație pentru impasul sufletesc în care se află poeta, de profesie reporter, cu prestații convingătoare și de talent în arealul publicistic brăilean: *Nu mai am niciun chef / Să scriu despre inundații, / Despre furtună / Sau despre politicieni / Care pun taxe pe oul din coteț (Sub ploaia de toamnă, pag. 43); dar salvarea se află tot în miraculosul vers al cuvintelor purtătoare de... ieșire din impas: *Mirajul copilăriei / Și al câmpiei / Care zămislește / Orizontul iernii (pag. 45).**

Este impetuoasă, năvalnică și vijelioasă toată agitația spirituală, sufletească a poetei, stârnită de himere stranii uneori, dar și de viziuni feerice, luminoase, alteori: *Rația de vise se tot împutinează / Dezleg înțelesul cuvintelor / Cu gust de aguridă / ... / Când mă cuprinde frigul, / Mă înfășor în straie de cuvinte, / Și tac... (Rația de vise, pag. 46), pentru ca să găsească tot în mirajul semantic al cuvintelor cauzalități și motivații: *Surâd veșted printre poeme de humă / Cu verbe destrămate / Dar ezit să vorbesc despre vise / De-o vară (Sunt bine, pag. 48), sau se ascunde în spațiul unei nostalgii încurajatoare și a unei vesele ironii: *Șterg punctele pierdute / De pe zarul vieții / Și spun că sunt bine (Ibidem).***

Volumul *Pe diagonala cuvintelor* rămâne, așadar, refugiul salvator pentru scriitoarea Tudorița Tarniță, care găsește o cale de drenaj în discursul liric al poeziei sale, extras dintr-un Imperiu al Cuvintelor, pe care-l stăpânește printr-o stare de permanentă grație și cu o detașare emoțională sinceră și spontană.

Sau, ca să treacă abrupt la un existențialism dual, între pravoslavnic și religios: *Uneori, stau de vorbă / Cu Dumnezeu / Și încerc să-i intru în grații, dar și cu nuanțe ezitante de erezie de paradă: De la o vreme, / Dumnezeul meu / A plecat în vacanță / Pe o coastă de rai / Și m-a lăsat / De izbeliște (De vorbă cu Dumnezeu, pag. 17).*

Poeta Tudorița Tarniță traversează frecvent pusee sentimentale însoțite de nostalgii tulburătoare pe o componentă intimistă în acordurile unor Nocturne de Frederic Chopin, din care răzbat frânturi de suflet răvășit patetic: *Toamna aceasta / A venit prea devreme, / Și-a desfrunzit copacii / Peste nopțile mele / Și peste plaja / Încinsă de vise... (Toamna aceasta, pag. 28).*

Există în volumul de versuri *Pe diagonala cuvintelor* o reală obsesie pentru semnificațiile semantice ale cuvântului, ale cuvintelor, pe latura de plural al acestui component de Dicționar, și a rezultat o poezie marcată de plasticități lexicale, cu o multitudine de semnificații noi, cu un substrat nobiliar, prin care poeta a găsit răspuns la multe, foarte multe dileme existențiale: *Lasă-mă să înțeleg / Taina zborului, / Să mă închin, / La rădăcina cuvântului / Ca la icoane (La rădăcina cuvântului, pag. 33);* ba chiar

Litera 13 apreciată

Litera 13 primește o diplomă pentru promovarea evenimentului *Sărbătoarea Gospodarului Siliștean* din partea revistei *InfoZone* și a Primăriei Siliștea din județul Brăila. Mulțumim!

Ivanușca și poezia

În povestea cu ivanușca și alionușca/ unii au citit o încăpățânare căprească/ în miorița alții au găsit determinismul/ de cea mai proastă calitate posibilă/ hai să scoatem acest bestiar/ din matricea noastră stilistică/ să curățăm grădina zoologică din noi/ și să râdem la soare/ ieși copile cu părul bălai/ și râde la soare.

Am știtit și am descoperit de ce scriitorii din Republica Moldova nu scriu românește! În românește nu există *ivanușca*, nici *alionușca*, iar *bestiar*-ul nu este decât un gladiator, trăiască Scriban! *Determinismul* mioriței, prost sau bun, a fondat românismul așa cum este el. Pot spune, după ce m-am chinuit cu volumul dumneavoastră, cică de poezie, că am doar o concluzie, simplă, *pi moldovenește ... Maria ...șe chin!*

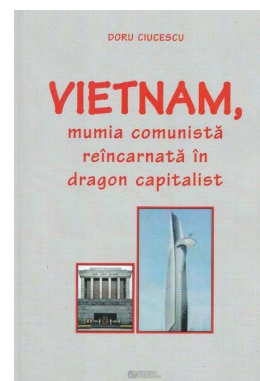
Maria Pilchin, *poeme pentru Ivan Gogh*, București, ed. Paralela 45, 2015

Vietnamul și mumia comunistă

Mai bine să mai miros rahat franțuzesc, de la distanță, timp de câțiva ani, decât să miros rahat chinezesc, de aproape, toată viața. Ho Și Min. (n.a. Vorbe rostite, după unele mărturii, de premierul de atunci, Ho Și Min, când, pentru a scăpa de invazia de 600.000 de chinezi, ai armatei lui Ciang Kai-Șek, armată care a intrat în Vietnam imediat după proclamarea pe 2 septembrie 1945 a independenței Republicii Democrate Vietnam, a acceptat, printre altele, să se alieze cu Franța, fosta colonizatoare a țării sale, intrând în Uniunea Franceză.)

Am redat singurele rânduri citibile din carte! Am avut așteptări mari de la acest volum. Din păcate el pare să fi fost scris de un școlar care nu și-a făcut niciodată temele pentru acasă. Am înțeles că autorul a scos până acum câteva zeci de astfel de cărți de călătorie. Mă îngrozesc când mă gândesc că în lume sunt peste 210 țări și teritorii ...

Ciucescu Doru, *Vietnam, mumia comunista reincarnata in dragon capitalist*, Bacău, ed. Rovimed, 2018

Antologie doar să fie

Ca doi polimeri ne așezăm în starea orașului dus la / patinoar/ lumini fluorescente seduc orașul/ prin biblioteci se lansează cu furie/ o maree de cărți sau Azi, pe strada mea cu tei/ cerul, a-nceput să cearnă/ fulgi pufoși, cu-argint pe ei/ și-așternu, o nouă haină!

Este cea mai proastă antologie de poezie care a ajuns în vizuina mea. Volumul are ca pagină de titlu pagina 2 iar pe pagina 3 este descrierea CIP, fapt unic în cartea tipărită din România. Căutați volumul pentru că este o raritate, asta, dacă au mai scăpat exemplare de coșul de gunoi...

Colindele zăpezilor târzii, Brăila, ed. Liric graph, 2016

Dezleagă-mă de trup!

Zeno HALUPA

În pustiu Egiptului, un călugăr lepros nu dorea decât să fie vindecat de boala care-l chinuia.

– Vai de tine, în ce hal ai putut ajunge! Mulți m-au înfruntat până la sânge, în lupte inimaginabile, iar tu te plângi de puțină lepră și te milogești de El ca să te izbăvească..., îi spunea diavolul, care i se arăta mereu ca un nor negru, dar căruia călugărul nu-i răspundea niciodată. Astfel au trecut opt ani, în care diavolul îl tot batjocorea prin cuvinte, provocându-i scârbe și vrând să-i fure nădejdea. Dar iată că, după atâtea rugăciuni și posturi, călugărul se trezi, pe neașteptate, vindecat.

– Doamne, lăudat să Fii pentru darul Tău!, zise acesta, liniștându-și sufletul.

– Chiar atât de slab ești în credință? Ai crezut că moartea te va înghiți înainte de vreme, lașule!, dar ca și până atunci, diavolul nu primi replică. A doua zi, cineva bătu puternic la chilia călugărului. Acesta deschise și văzu un om îmbrăcat din cap până în picioare, căruia i se puteau zări numai ochii.

– Am auzit că voi sunteți cu multă milă și că nu vă temeți de moarte. Așadar, te rog, primește-mă puțin, că sunt foarte obosit, zise musafirul.

– Intră, îi spuse călugărul.

După câteva minute de tăcere, văzând că oaspetele nu zice nimic, călugărul, cunoscând inima acestuia, rupse tăcerea:

– Știi din proprie experiență că deșertul este un loc foarte neprimitor, iar tu nu-mi pari a fi călugăr...

Șezând, musafirul izbucni în lacrimi și nu se mai putu abține:

– Am venit să mă sinucid în acest pustiu și să termin cu amarul meu de necuprins. Eu sunt lepros și nu există alinare sufletului și trupului meu, așa că am ales să mor... Am greșit grav înaintea lui Dumnezeu, iar acesta m-a pedepsit cu boală cumplită. De îndată, locuitorii cetății m-au izgonit, ca să nu-i îmbolnăvesc și pe ei. Nu au avut milă cu mine, mai ales că știau că am ucis un om nevinovat. Da, l-am ucis pentru că eram invidios pe averea lui... Iar familia mea suferă acum... Vai mie, nu pot face nimic ca s-o ajut, să mă ajut...

– Nu ești lepros, zise călugărul, cu mult calm.

– De câteva săptămâni mă tot învârt în deșertul acesta, pierzând carnea de pe mine, iar tu-mi spui că nu sunt lepros? Ești nebun? Sau chiar vrei să vezi?, răbufni necunoscutul.

– Da, chiar vreau să văd.

– Ei bine, privește!, iar acesta își descoperi fața de sub glugă și de sub masca de cărpe ce-o purta, doar ca bietul călugăr să vadă un chip frumos și curat.

Străinul simți atunci cum durerile au dispărut brusc, așa că se uită și la mâinile sale, de pe care înlătură câteva cărpe; se atinse cu mirare; era așa cum spuse călugărul, pe care-l privi, dar pe care-l văzu plin de... lepră.

– Nu se poate așa ceva!, se îngrozi străinul, tremurând. Este o... o minune! Dar după câte am făcut..., cum de...

– Nu eu te-am judecat, nu eu te-am iertat, la fel cum nici eu nu te-am vindecat. Du-te, omule, la familia ta și urmează căile dreptății. Pleacă de la mine, căci sunt doar un câine lepros, dar nu uita de vindecarea ta, primită numai de la Dumnezeu, nu de la vrăjitorii și mincinoșii pe la care ai umblat prin Alexandria.

– Dar...

– Pleacă!

Străinul se ridică, dori să mai zică ceva, să se închine vindecătorului său, dar auzi din nou glasul aprig:

– Pleacă!

Supus și plin de bucurie, dar și speriat, acesta părăsi de îndată chilia, lăsându-l pe călugăr. Acesta, așezându-se pe rogojină, fără a scoate vreun cuvânt, începu să vorbească în mintea sa: *Împlinitu-s-a taina noastră! Cândva, am fost ucenic al tău, avva Agathon, și te-am auzit spunând: Dacă mi-ar fi cu puțință să găsesc un lepros, să-i dau trupul meu și să-l iau pe al lui, aș fi mulțumit. Aceasta este milostenia desăvârșită, însă eu, îndeletnicindu-mă în ascuns cu filosofia otrăvitoare a acestei lumi, am cugetat în sine: Oare ce ar zice bieții leproși, dacă am pune aceste cuvinte la intrarea într-o leprozerie. A fost singura dată când i-am dat diavolului nemărginire în mintea mea, dar am regretat acele cuvinte când te-am văzut coborât în mormânt, părăsindu-ne pentru totdeauna. Atunci am plâns și am promis că voi împlini cuvintele tale, ca să mă ierți pe mine, nebunul și pierdutul, deoarece Dumnezeu îmi descoperise că erai om cu viață sfântă, judecându-mă în vis pentru purtarea mea urâtă față de tine... Iată, după atâția și atâția ani, împlinitu-s-a taina noastră. Acum, Doamne, după cum ai făgăduit în acea noapte, dezleagă-mă de trup.*

Literatura despre Galbenu Brăilei

A.G. SECARĂ

Stan M.Andrei, *A-casa din Galbenu*,
Ed. Olimpias, Galați, 2017

După cum începe surprinzătoarea carte de proză a poetului Stan M.Andrei, nervos, cu patimă, cu o dezlănțuire de culori în care galbenul, albastrul și albul par să predomine (cu câteva accente de... verde primăvăritic), așa fi putut spune că este unul dintre cei mai vangoghieni scriitori, dar, în ultimă instanță, învățătorul Stan M.Andrei ar fi trebuit să-și taie și o ureche, dacă pot îndrăzni trimiterea... Pioșenia își revendică însă supremația, portretele celor doi părinți, Ioana (Nela) și Marin Andrei transformându-i în personajele principale ale acestui quasi-roman pe care, într-un fel, scriitorul îl consideră un *altar modest de cuvinte simțite*, care ar putea fi re-înălțat sau măcar citit la ceas de taină și pe... pragul casei bătrânești (veți vedea și diferența dintre pragul simplu și pragul Jilț, la care se aspiră!), și ea personaj în sine în acest abecedar sui generis, cu *lecții* de la *a mic* la *Zile fierbinți*, titlu de capitol sau de povestire, cu care începe partea a doua a cărții (în principiu, volumul are două părți, cea de-a treia conținând doar două eseuri mișcătoare despre Grigore Vieru și George Enescu, mai exact despre întâlnirile sau ne-întâlnirile cu aceste două mari personalități al culturii românești!)...

Desigur, poetul se măsoară cu prozatorul, sunt pagini de poezie parcă mai bune ca oricând și dacă ar fi să alegem o sfântă treime a cărții, având materialul *clientului*, am putea spune că este vorba de *țărșul credinței, eșarfa artei și pecetea veșniciei* (p.197)

Poate paradoxal, pecetea veșniciei ar fi cea a oamenilor care își iubesc tradițiile, sunt una cu ele, și aceste tradiții implică și credința creștinească, cu *Frumosul* ei atât de bine definit în momentul în care apar persecuțiile (cartea este și o relatare a presiunilor care s-au pus asupra țăranilor de către guvernele comuniste, atât în ceea ce privește colectivizarea cât și negarea credinței strămoșești) și, iată, colindele au fost interzise. Mai exact, colindătorii. Familia *părintească* îndrăznește însă să primească colindători, deși le face semne să cânte mai încet (p.52):

- Doamne, de-acum ne-am adunat cu Iisus!
Numai să n-avem necazuri cu...
- Ia mai tacă-ți gura! O să-ngropăm tradițiile de-acum? Dar ce sunt ăștia? Antihriștii?
Femeia și-a făcut semnul crucii, a spus ceva în gândul ei. N-a putut să se împotrivească. Nici nu dorea a se împotrivi frumosului.

Carte și de confesiuni, mărturiile lui Stan M. Andrei sunt o relatare a campaniei de recuperare și de păstrare a frumosului dintr-o viață de om, recunoscându-se cu oarecare părere de rău, ratarea înțelepciunii (ca și a desăvârșirii în arta viorii, printre altele), la p.55. Totuși, *Am credința că timpul îmi îngăduie să culeg florile pe care le-am visat și n-am avut prilejul să mă bucur de ele decât admirându-le în grădinile altora. Și ce încântare! Singurătățile mele au devenit vecine cu ale lor. Izvorul care murmură în mine nu-i mai prejos decât parfumul de la vecini. Are aceeași simțire și substanță: iubirea. Iubirea de Frumos. Pentru ea am alergat până când durerea mi-a ajuns la os. Și-am să mai alerg.* E un răspuns aici la o întrebare a lui Octavian Paler (*pentru ce alergăm totuși după înțelepciune?*), model de spiritualitate asumat de către scriitorul născut și *ridicat* la Galbenu Brăilei, *adoptat* de către Galați și Lieștiul tecucean, pe lângă Paler mai fiind aici menționați Eminescu, Alecsandri, Noica, Hegel, chiar Protagoras...

Așadar, dascălul care atinge anul acesta vârsta pensionării, lăsând generații și generații de copii frumoși și mai ales înfrumusețați, la Școala Mihai Eminescu și nu numai, crede în *florile literaturii*, mai ales în cele ale binelui literaturii, este un calofil care vede și frumusețile înjurăturilor (p.58), păstrând moștenire de la mama sa un *Crez* non-conformist: *-Abia aștept să mor. Să m-așez la umbra merilor dați de pomană și să mănânc mere și lapte de la vaca dată tot de pomană. Doamne, cred că bine-o mai fi! Cred în împlinirea gândului meu de țărancă păcătoasă. După visul acela de demult, cu adevărat cred.* (p.48)

Visul acela rămâne să-l descoperiți dumneavoastră, ca și visele literare ale lui Stan M. Andrei, vise, care, iată, încetul cu încetul, se împlinesc și ele, tari și albe ca salcâmi, acești copaci fiind, într-un fel, idealul de umanitate (moralitate) transmis mai departe, într-un text frumos intitulat *Suflete deasupra văilor*. Spune urmașilor un bătrân care și-a aranjat, vorba vine, o înmormântare... avant la lettre: *Pe unde sunteți răspândiți în țara asta, vă-ndemn să arătați că-n voi sălășluiesc salcâmi zdraveni din vatra noastră. Tari și albi. Albi și tari.* (p.88)

Finalul aceluiași text mă face să mă gândesc că, de fapt, Stan M. Andrei a fost în acest caz un iconar al oamenilor care au știut să trăiască frumos, chiar dacă greutățile veneau peste ei și multe și mai mari decât astăzi, își umpleau casele de copii, culegeau înțelepciunea direct din faptul de viață și făceau și-un pic de filozofie pentru îndreptarea și ridicarea lor și-a neamului. Erau cu mult deasupra văilor. *Adevărate modele! Pierdute sunt... (...) Acești oameni, simpli, dar bogați, au știut să iubească, să iubească, să iubească! Nu mă lasă inima să-i numesc anonimii. Dimpotrivă, îmi dă impulsuri pentru ceva mai frumos. Ei sunt, ei sunt... Icoane pe care nu le-au încăpu altarele. Eroii pe care nu i-a consemnat istoria.* (p.89)

În altă parte scrie aforistic atât de pătrunzător: *Cu fiecare om, urcă în timp o frântură de-nțelepciune, natură să fie celor ce-o să vină.* (p.65) Urmează un dialog, de fapt mai multe, dar fragmentul este dintr-unul dintre mamă și o bătrână bisericoadă:

-La câte urme lăsăm, monumente nu numărăm. Monumentele nu-s pentru noi, se asprește Nela. (n.n. Adică Mama)

-Da, dar a umplut Dumnezeu cerul cu stele, câte una pentru fiecare țaran...

Ceea ce urmează aproape nu mai contează. Ca și încercarea omului de a mai adăuga măcar un cuvânt frumuseții stelelor...

Legat la țarușul credinței, omul, cititor sau nu, poate va înțelege, nu numai inima lui Grigore Vieru, vedeți la pagina 203 ce este cu ea, dar poate chiar inima lui Stan M. Andrei!

Sărbătoarea Gospodarului Siliștean 2018

Primăria și Consiliul Local al comunei Siliștea, au organizat sâmbătă 15 septembrie pe esplanada căminului cultural din Siliștea - *Sărbătoarea Gospodarului Siliștean*.

Între orele 15-18 a avut loc tradiționalul Festival - spectacol de folclor *Lie Ciocârlie*.

Între orele 18-24 au cântat Ion Paladi, Mihaela Gurău, Laura Lavric, Lorena, Ion din România.

Ca de obicei a fost bine primit de public Ansamblul Folcloric *Spicul* din Siliștea cu soliștii Tudorita Voineag, Maria-Alexia Stan și Bianca-Iuliana Mirică. (M.V)

condiționalul fără optativ

Aș putea să fiu
pasta de dinți
răcorindu-ți zâmbetul
ce mă scoate
din minți

Nicolae POGONARU

c'est fini

Ce crudă ai fost pistruiato cu mine
deși m-am purtat cum se cuvine
te uitai la mine ca la o amendă
sau ca la un proces ce se suspendă

te-am tratat cu șampanie sec
te-admiram și simțeam un fel de înec
oricum păreai inaccesibilă
pentru o aventură posibilă

ți-am arătat trei volume cu poze
glastra mea de la Styrex cu roze
am fumat în exces L&M și Welcome
doamne ce trăsnet și aiurea eram

ca un extraterestru în doi dimensional
sau ca un flăcău refuzat la balul rural
unde fuseși declarată regină
de un juriu șters de rugină

am băut cafea măcinată-ndelung
deși lângă tine nu puteam să te-ajung
simțeam o atracție fatală
arătai a merveille în ținuta de gală

aș fi dat orice în acea noapte gri
să nu mai insiști să pleci la taxi
timp de o clepsidră m-am purtat incert
la MTV Pink Floyd termina un concert

un claxon demaraj și ecou
lângă mine doar briza parfumului tău
combustibil vital pentr-o zi
refren obsedant c'est fini

honey

În fiecare zi e-o aventură
să simt parfumul tău de orhidee
și când zâmbești petalei ai pe gură
de trandafiri de nici nu-ți faci idee

și mersul tău corabie pe valuri
săltând ușor spre puncte cardinale
te-ndepărtează eu rămân pe maluri
cândva de-ntoarcere va fi o cale

am încercat mereu să mă apropiu
dar n-am putut decât s-admir în taină
cum se răsfașă coapsele-ți sub rochii
sau cum palpită sânii pe sub haină

când pe teren stau doar câștigătorii
și tu nu poți să-l atingi
din creștet până-n tălpi te trec fiorii
că-i greu să fii mereu compil de mingi

triunghiul Bermudelor

Sânii
apoi iarba
crescută-n bikin
teritorii
la care mă-nchin

simplică cădere

Rareori, eu, poetul
mă-mpiedic de linia orizontului
și cad pe brânci în câmpie

de fiecare dată, cu fața
spre mijlocul câmpiei cad -

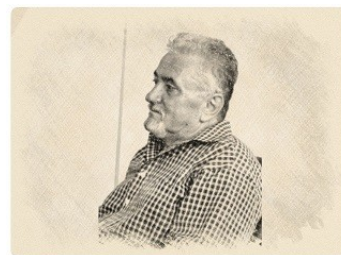
și de fiecare dată
în câmpia română
 între două rânduri cad
 între ialomița și buzău
 între moștiștea și ialomița
spre ușoara mea văluire
pe panta impercetibilă
ce duce spre sud-est
 la dunăre

eu încă aștept

Când a fost să vii
te-am așteptat voinicește
 cu cămașa descheiată la piept
cu un genunchi sprijinit
 pe muchea dimineții
cu mâna întinsă
 nadă la pești
 mei pentru păsări
 în rugăciune
și nu înțeleg nici acum
 de ce n-ai venit ...

poem

Sus
la înălțimea osului frunții
cocoțat pe spinarea colinei
poetul desenează-n
aerul calofil al amurgului
poeme-n vers alb

Nicolai TĂICUȚU

întregire

În câmpie, dimineața aceasta
a rămas în faza de intenție -

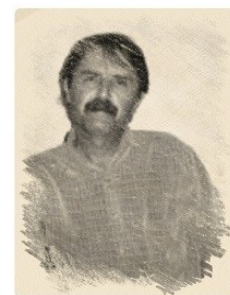
este dată în două
de poarta satului dezafectat

zic și mai clar: dimineața stă buimacă
 ruptă în două
și nu înțelege de ce
tânărul din poveste
din noapte
nu se apropie de poartă

și nu înțelege de ce
tânăra din poveste
 din argintiile trestii
 ale zilei în pârgă
nu vine să deschidă poarta

tânărul să se apropie
 cu jumătatea lui de dimineață
tânăra să se apropie
 cu jumătatea ei de dimineață
poarta să deschidă
și dimineața să se-ntregească în prag
într-un sărut

Destinele din *Cartea destinelor*

Liviu LUNGU

I-a luat ceva timp lui Bogdan Boeru până să se hotărască să dea tiparului nuvelele conținute în *Cartea destinelor*. S-a întâmplat, în cele din urmă, în 2015; *complice* a fost editura Tipo Moldova.

Acest volum de proză scurtă venea ca o continuare firească a experiențelor și experimentelor literare ale autorului și mă refer aici în primul rând la volumul anterior de nuvele, *Nesfârșiri* (*La maison d'edition AMB* - București 2003) și la micro-romanul *Nocturna* (*Editura Muzeul Literaturii Române* - București 2005), chiar dacă între acesta din urmă și *Cartea destinelor* au mai existat două apariții editoriale (la care coautor este subsemnatul)...

Povestirile anterioare ale lui Bogdan Boeru se individualizau prin tonul narațiunii. Autorul își construia o stare anume, ca de sacerdot invocând zeii sub cerul nopții. Cumva, acest ton este de găsit și în *Cartea destinelor*, însă de această dată autorul se hotărăște să îmbrace mai multe haine, să se cațere pe mai multe *amvoane*. Uneori e șagalnic, simpatic, alteori cuvântul său taie cu sarcasm în carne vie, poate fi introspectiv, dar povestește și într-o notă detectivistică, așa cum a mai făcut-o, convingător, în nuvela *Noile metamorfoze* din volumul *Ovidius astfel* (*Editura Muntenia* - Constanța 2009), una dintre acele apariții la care spuneam că *am luat parte*. Cele opt nuvele din *Cartea destinelor* reușesc să poarte cititorul prin situații/stări diverse, de la realitate la tărâmul magicului, de la istorie la mit, de la palpabilul imediat la fantast.

Prima povestire, intitulată *Argumentul unui oarecare*, surprinde prin aceea că este narată la persoana a doua. Nu este singurul experiment pe care îl propune Boeru în acest volum, dar prin faptul că lansează această provocare încă de la prima pagină, dă de înțeles cititorului că e îndreptățită existența unui orizont de așteptări experimentale. Nuvela se centrează pe o răsturnare de situație: un cetățean se plantează pe sine în locul unui copac mort și refuză să explice motivele sale grupului de oameni care se coagulează și apoi crește în jurul său. Iar ceea ce crește nu este doar masa de curioși, ci și dimensiunea speculațiilor individuale, fiecare încercând să găsească în gestul omului plantat argumente pe care să le folosească în interes propriu. În esență, *Argumentul unui oarecare* este o satiră la adresa societății în ansamblu.

În goana după răspunsuri convenabile, apar și sunt luați în vizor: organele de ordine, micii găinari sau doar indivizii cu destine mărunte, presa, sforăitorii pseudo-importanți, politicienii de conjunctură etc. Iar în momentul când personajul cedează și vrea să mărturisească adevăratele sale motive, autorul rămâne cel care se încăpățânează să păstreze tăcerea asupra lor, oferind cititorului doar concluzia și răsturnarea de situație: copacii se dezrădăcinează și iau locul oamenilor, care sunt cuprinși de o febră a propriei plantări. În cele din urmă, arborii mișună printr-un soi de pădure de oameni. Motivația celui dintâi? Argumentul său? Pe acesta, Boeru îl lasă la alegerea fiecăruia dintre cititori. Poate de aici narațiunea la persoana a doua: cel care cunoaște argumentul este cel despre care e vorba în povestire, adică cititorul însuși, metamorfozat în personaj.

Kulshedra este, așa cum arată și subtitlul, o poveste născută dintr-o privire subiectiv-fantezistă aruncată unor tradiții albaneze străvechi. Că autorul se simte atras de mit, de folclor și de mister nu este o noutate. Fusese deja demonstrat în *Nesfârșiri*. Acum, însă, Boeru trece la sud de Dunăre și peste munții Balcani și își găsește inspirația în folclorul iliro-albanez din care extrage selectiv, desigur, ecouri semnificative ale etosului autohton. Aici se poate vedea cel mai bine acel ton de povestitor de legende, cumva incantatoriu, pe care autorul îl folosește în volumul mai sus numit. Personajul Kren (nume cu rezonanță extra-planetară, de fapt) este exponentul luptei dintre lumină și întuneric, cu întreg alaiul de simboluri ce decurge din această situație. În cele din urmă, întunericul îl ucide pe Kren, dar moartea personajului nu echivalează cu o pierdere a războiului, pentru că aceea ce supraviețuiește este piatra din perspectiva căreia este povestită acțiunea, piatra pe care personajul o luase cu sine ca să fie martor al faptelor sale, piatra care primește valoare de simbol al solidității morale a celui care o poartă și care, prin perenitatea ei, îl leagă pe Kren de toți înaintașii săi și de toți urmașii săi, legătura fiind însuși jurământul de a lupta împotriva întunericului.

A treia povestire, *Neseamănul*, propune o nouă perspectivă diferită de cea clasică. Și aici este de găsit acel Boeru care își lasă cititorul să-i bănuiască înclinația spre febrila parcurgere a *literaturii misterului arhetipal*, de la Vasile Voiculescu la Eliade. *Neseamănul* este o poveste cu vârcolaci. Dar nu avem de-a face cu omul care se transformă în lup și care, în consecință, nu numai că nu mai reușește să-și găsească locul printre oameni, ba mai mult, devine periculos pentru ei. (Cam așa ne învață Hollywood-ul că stau lucrurile, nu?) Ei bine, autorul propune perspectiva unei haite de lupi, în care unul dintre ei se poartă într-atât de diferit încât, în cele din urmă se demonstrează că fusese atins de blestemul metamorfozei în om.

Peștera care fuge este un thriller... alchimic. Dorința personajului (fără nume) de a scrie un articol istoric revoluționar îl poartă pe acesta pe un drum echivalent unei inițieri într-un mister care trece dincolo de granița universalului, în metafizic. Sunt introduse concepte precum *Oricândul* și *Pretutindeniul*, care ajung, în cele din urmă, să se contopească într-un punct metafizic ce concentrează în el tot ce a fost sau va fi, toate probabilitățile. Acțiunea este sprinteră, se desfășoară într-o manieră detectivistă, apar personaje care trec prin avataruri (un alt argument alchimic), personaje enigmatice (fata în loden bej, având un nasture lipsă), dar și personaje cu intenții clare (omul cu monoclu). De asemenea, conjuncturile propuse sunt diverse: onirice (scena din tren), alchimice, magice (ritualul Alimori), dar și situații specifice literaturii polițiste și de acțiune, cu crime, intrări prin efracție, urmăriri, lupte. Pentru ce? Pentru obținerea aceleiași lumini inițiatice pentru care murise Kren în *fantezia albaneză Kulshedra*.

Acea nostalgie a regăsirii întregului devine subiect propriu-zis în povestirea *Cioburi și petice*. Boeru propune o introspecție asupra rostului fiecăruia în Univers, o predestinare căreia i se opun dorințele individuale și orgoliul personal.

Șah în oglindă aduce față în față două personaje istorice: Richard Inimă-de-Leu și Saladin. Cazna la care sunt supuși cei doi, după moarte, este aceea de a asista la un joc de șah cu mutări prestabilite, un joc de șah care nu este altceva decât o *rejucare* a scenariului celei de-a treia cruciade. Cei doi știu cum se va termina, știu că va fi o remiză pentru care vor muri mulți, prin urmare sunt invitați nu numai să vadă cumva *de sus* propriile acțiuni, dar și să mediteze asupra unor subiecte precum: războiul, condiția umană, comunicarea, religia. Nuvela este presărată cu situații suprarealiste care culminează cu transformarea eroilor în câte un personaj ce împrumută din caracteristicile inițiale ale celor doi lideri, generându-se astfel doi indivizi gemeni, pe care Boeru îi numește *Richardin* și *Saladinard*, subliniind astfel esența comună care, dacă ar fi fost conștientizată, ar fi trebuit să-i apropie, nu să-i separe pe calea armelor. Esența în discuție este însăși calitatea de a fi om.

O secundă povestește drumul unui soldat aflat pe front către acea clipă din viața lui care urmează a fi ultima. Cititorul și personajul sunt avertizați de existența unei premoniții (*De câteva zile îl urmărea sentimentul că avea să se petreacă ceva important.*) Obsesia crește până la dimensiuni ce transcend patologicul, capătă dimensiuni absurde, iar secunda morții în sine se dilată într-atât, încât concluzia nu poate fi decât una singură, anume aceea, simplă, că moartea lui (a oricui) începe din momentul nașterii.

Ultima povestire din *Cartea destinelor* se numește *Secvența*. Boeru propune un personaj prins într-o secvență de viață aparent repetitivă. În principiu, el trăiește într-o lume a compromisului, a ratării sau măcar a proximității ratării, iar el refuză acest lucru și ceea ce reușește cumva să diferențieze episoadele repetitive unele de altele este imaginația personajului, care deși pare ancorat fără speranță în respectiva secvență, alege să vadă mereu altceva, să simtă mereu altceva, totul de dragul unui țel aruncat dincolo de palpabil, în artă, în frumos, în imposibil: lepădarea de condiția umană și accederea către o stare superioară.

Mi se pare interesant că, exceptând *Kulshedra* și *Șah în oglindă* (prima deoarece era nevoie de o numire care să indice în mod precis, deși oarecum inutil, zona geografică, și a doua pentru că se pleacă de la niște figuri istorice reale), personajele principale ale lui Boeru nu au nume. Aceasta probabil se datorează faptului că autorul nu a vrut să creioneze niște personaje propriu-zise ci, așa cum sugerează titlul cărții, niște destine.

Grupul celor 10. Cine suntem noi

(partea a II-a)

Victoria renașterii județului umple de mândrie și de speranțe inimile brăilenilor dar mai ales creează multe, foarte multe scaune de șefi la învățământ, administrație, partid, presă, miliție, procuratură, navigație, agricultură, cei cocoțați sus, cei fără loc se înghesuiau să prindă un os cât mai gros. Situațiile se schimbau acolo între ei, dar jos pentru ceilalți nu se mișca nimic. Brăila nu avea un magazin al Fondului Plastic, nu avea o sală de expoziții, un calendar de activități expoziționale permanent, iar când plin de entuziasm Gh. N. Naum împreună cu cei câțiva – Sorin Manolescu, M. Gavrilov, Catrava, Em. Dumitrescu, Tomazeli organizează ceea ce voi numi ca prima expoziție județeană brăileană. Trebuia să o facă în holul fostului Tribunal Dunărean (actuala *Facultate de Inginerie*) de pe Calea Călărăși. după ore și ore de panotare, urcând și coborând pe scara monumentală a holului, când expoziția a fost gata a apărut și Emilia Dumitrescu (tânără, de vreo 47 de ani) care foarte supărată fiind pentru amplasarea lucrării ei a început să tipe că tinerii sunt dați la o parte, că asta e bătaie de joc, nea Ghiță cade și face semne la buzunarul de la piept (unde avea nitroglicerină) cei din jur n-au înțeles, l-au scos la aer pe trepte și așa s-a stins din dragoste pentru Brăila poetul bălților, gravorul ce l-ar fi egalat pe Rembrandt și nu avea decât 58 de ani! (Și, Doamne, câte proiecte mai avea!).

Emilia Dumitrescu devine aproape automat președinta filialei UAP Brăila și foarte încântată de cei de la Galați mută filiala de la Brăila la Galați, că de, era un oraș universitar, în plin avânt, se construia combinatul siderurgic, acolo erau mai mulți membri, se vor aloca fonduri mai multe, și nu-i așa?! Emilia e de la Baldovinești și poate să fie mai aproape de Galați, că uite e chiar o gălățeană. S-au făcut ateliere, s-au activat și mai puternic *Fondul Plastic* și magazinul, s-a alocat un spațiu pentru sediul filialei Galați cu cenaclu la Brăila, iar când Emilia a încercat să-i dirijeze pe gălățeni aceștia au debarcat-o de la conducerea filialei și au expedit-o la cenaclul Brăila. În anii 1969-72 la Brăila nu se mișca nimic, nu mai era nea Ghiță care să tune și să fulgere, să-i tragă de urechi și să le spună ce să facă, cei ce trebuiau să facă. *Fondul Plastic* Galați a alocat în 1969 și 1970 suma de 100.000 de lei pentru punerea la punct a unei galerii de artă și a unui magazin al *Fondului Plastic*, dar proaspeții cocoțați în funcții aveau altă treabă, să se sape între ei, să țintească alte sinecure mai avantajoase și mai bănoase, mai de neclintit și nu să se ocupe de niște zugrăvi. Cei câțiva care încercam să lucrăm îi tot îndemnam și pe ceilalți, blazați, timorați de lipsa banilor, a materialelor, veșnic puși să facă altceva numai să nu se ocupe de pictură.

Hugo MĂRĂCINEANU

Au mai sosit și alți absolvenți cum ar fi Hristu Mihaela, Popescu Anca, Opreșoreanu Ana, sculptorul Marchidan care după ce a văzut cum stau treburile a și plecat, sculptorul Popa Ștefan, Geta Florea Naum, Gheorghe Gh. Naum, Valeriu Țugui și aproape niciunul nu aveam unde lucra, aproape toți au fost acaparați pentru activități pionerești, sportive, festive. Am început războiul cu *Inspectoratul de Cultură și Educație* dar doamna proaspăt unsă din secretar de partid de pe la *Progresul* m-a tratat ca pe un neica nimeni, am scris la ziar (și culmea, m-au publicat) despre spațiile din corpul muzeului unde funcționau o croitorie și o spălătorie. M-am căpătat cu dușmani ce mă amenințau prin interpuși atât directorul muzeului cât și președinții cooperăției. În oraș-absolvenții, titlu cu care Emilia ne gratula în mod peiorativ, aproape toți se luptau să supraviețuiască cu un salariu mic, cu o normă săptămânală uriașă și cu zeci de ședințe săptămânale, lunare, anuale de sindicat, de partid, de U.T.C., de pionieri, dezbateri pedagogice, conferințe pe obiecte, asistențe la ore, saună culturală și muncă patriotică, lecții deschise, reciclări, examene de grad, lucrări la cercul pedagogic pe teme de specialitate de partid, de pionieri, activitate culturală, cor, teatru, spectacole cu elevii, cu cadrele didactice, repetiții pentru *Daciada*, pentru *Cântarea României* pentru defilări și vizite oficiale.

Târziu mi-am dat seama cine și de ce mă oculta. Atunci, la început de județ, cei de la cultură, *Casa de Cultură a Municipiului*, cluburi, *Casa Corpului Didactic* erau proaspăt unși, erau nesiguri de scaunul pe care stăteau și încercau să facă ceva să-i vadă șefii, nu că ar fi priceput ce le spuneam eu, ce le ceream, dar ciuleau urechile când le spuneam cum trebuie sau ar trebui făcută o activitate, cei ce erau siguri- *tovarășul vice-prim*, m-a tratat cu sictir și m-a dat pe mâna generalului (inspector școlar general) să mă judece că eram periculos, complotam cu Lerian (Harpalet) autorul piesei *De ce se sinucid balenele* să facem club de teatru, cenaclu dramatic și astea sub aripa *Uniunii Generale a Sindicatelor* de la București, oare nu deveneam periculos pentru poziția tovarășilor care veneau de jos din posturi de învățători bine garnisite cu școli de partid, ridicați în vașnice lupte de clasă cu chiaburimea, cu colectivizarea, cu distrugerea *Bălții Brăila*. Și *Generalul* m-a ras, ba și-a făcut un obicei din a mă controla și urmări mai ceva ca în filmele polițiste – așa să știe șefii ce vigilanț e el!

Dar la aceste adunări (cărora le spuneam adunătură) i-am cunoscut pe toți absolvenții de studii artistice. Era grupul de doamne bine amplasate în școli centrale, căsătorite cu oameni bine plasați (cu dosar bun) și care tratau ceea ce făceau ca pe o meserie, ca pe o croșetare din andreele. N-au reacționat decât în mod ironic la insistențele mele de a se manifesta pe plan artistic, ba m-au și turnat la șefi. Dar i-am găsit pe Constantin Dondoș și soția sa Marica Nicolae, Aurel Tănase, Vasile Gaiță, Ion Zlăvog, Radu Pencea, iar mai târziu pe Cornel Cristina, Valeriu Țugui, Popa Ștefan, Ion Pârlog cu care am început să dezbaterem și să ne implicăm atât cât se putea într-o activitate expozițională. Scriam despre expozițiile elevilor, despre premiile obținute de elevii lui Cornel Cristina la concursuri naționale și internaționale (doar Cornel a reușit să plece în Sicilia cu elevul lui din Tichilești care câștigase marele premiu) pentru noi toți ceilalți care activam și obținusem premii mergeau cu premianții tovarășii din conducerea județeană a organizației de pionieri.

În 1973 se înființează *Magazinul Fondului Plastic și Mica Galerie* (două săli), astăzi *Galeria Muzeului Gh. Naum*, plini de speranță susțineam o activitate expozițională intensă de 12,13,14 expoziții pe an în condițiile în care cenaclul U.A.P. din filiala Galați se compunea din Emilia Dumitrescu, Sorin Manolescu, scenograful N. Matei și un altul pe care noi nu l-am văzut niciodată, Verdeș. Bucureștiul se minuna de intensitatea activității celor patru membri dar Emilia se scuza – eh, mai sunt și absolvenții ăia noi! În vremea aceea lucram fiecare pe unde putea dar artistul nostru de talie mondială Emilia avea un atelier de două camere pe strada Sebastian, sediu de cenaclu și un atelier pe strada Eliberării (Ana Aslan), aici executa cu N. Matei comenzi (celebrele panouri care laudau realizările partidului, clasei muncitoare, țărănimii și atât, că alții nu mai existau), mai avea un apartament în Hipodrom și celebra casă din Baldovinești refăcută de partid după inundațiile catastrofale din 1974. Prima testare a unei grupări închegate este cererea a zece profesori către *Comitetul de Cultură și Educație Socialistă* de a revitaliza cenaclul înființat în martie 1968 și botezat la 20 mai *Gh. Naum* în semn de omagiu pentru fondatorul său. Semnau această cerere Dondoș Boer Constantin, Dondoș Oana Maria, Constantinescu Teodoru, Hugo Mărăcineanu, Moscu Angela, Naum Gh. Gheorghe, Naum Florea Georgeta, Popa Ștefan, Tănase Aurel, Țugui Valeriu, Zlăvog Ion și lăsau o poartă deschisă pentru cei ce vor voi să li se alăture. Cenaclul își stabilește un sediu la *Casa Cadrelor Didactice* pe bulevardul A. I. Cuza unde au la dispoziție și un atelier în care vor lucra Cornel Cristina, Ion Iordache, Hugo Mărăcineanu și Boer Dondoș. Sub titulatura de *Grupul celor zece* Adina Crainic remarcă vigoarea, prospețimea, sensibilitatea și profunda seriozitate cu care atacă subiecte legate de contemporan, natură, peisaj-preocupările celor 10 artiști de a găsi într-o formă și viziune personală. Deci absolvenții nu făceau rabat la nimic iar valoarea lor se vedea pe parcursul evoluțiilor ulterioare eram artiști, *nu dascăli* cum ne gratula inspectorul școlar general, *nu absolvenții ăia* cum ne gratula Emilia Dumitrescu. Începem un șir de expoziții în sediul corpului didactic cu cataloage, afișe, cu vernisaje cu invitați critici și profesori de la București. Vine Adina Nanu și ne vernisează o expoziție. Începem o colaborare cu *Casa Armatei* care ne găzduiește expoziții și care ne duce lucrări la expoziția națională de la București – *Armata română în arta plastică*. Ne duc la sala *Dalles* din București, la *naționalele* de la Botoșani și Suceava.

- va continua în numărul viitor -

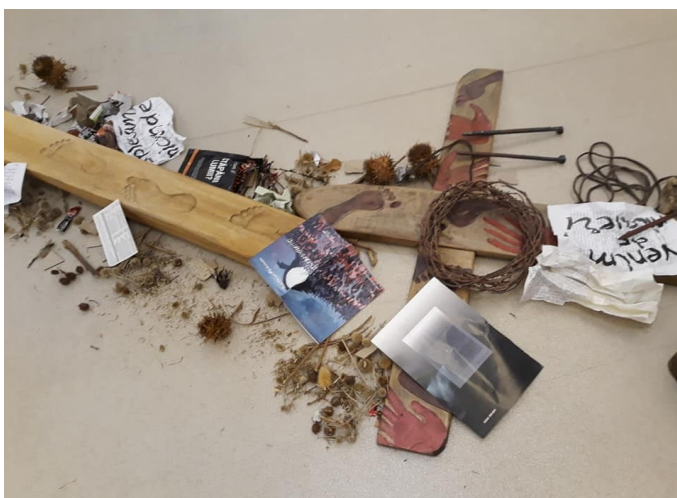
Dumnezeu a dat fiecăruia câte un dar

Virgil ANDRONESCU

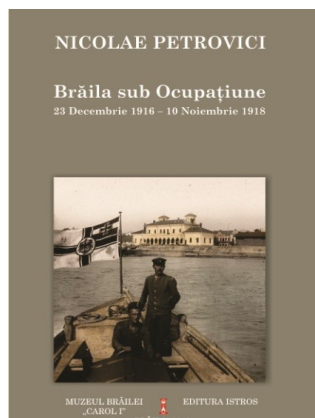
În 5 septembrie a avut loc la sediul *Muzeului National al Literaturii Romane* din Bucuresti vernisajul expoziției de artă a *Ziarului Neconvențional*. Organizatorul acestui eveniment a fost Primăria Capitalei prin *Muzeul National al Literaturii Române*. Au expus următorii artiști plastici: Brândușa Bontea, Sanda Buțiu, Irina Florescu, Magda Pelmuș, Ana Zoe Pop, Constantin Abăluță- poet contemporan, Mircea Bărzucă, Radu Comșa, Bogdan Pelmuș, Alexandru Papuc, Lucian Țăran, Paula Ribariu, Ștefan Pelmuș și Hugo Mărăcineanu- artist plastic brăilean.

Acesta din urmă prezintă în interiorul instalației plastice expuse drumul nostru, al fiecăruia și al lumii întregi de la Geneză și până...dincolo. Și iată ce a declarat pentru *Litera13* pictorul Hugo Mărăcineanu: *Când meditația atinge abisurile durerii, din suflet țâșnește arta! Artiștii sunt sarea și piperul societății, ei dau aromă și gust! Despre artă nu putem comunica decât sub forma unui eseu filosofic (mai ales despre această expoziție). Fiecare meditativă, moștenire genetică a românului, se manifestă plener în căutările stăruitoare ale artistului. Căci cine suntem nu înseamnă atât să descoperim pe propria piele, dar de unde venim și încotro ne ducem rămâne eterna taină pe care de secole omul încearcă să o dezlege, așa că cei mai curajoși își iau lumea în cap, își riscă existența (banală, fizică și oricum mai vreți)și se cufundă în abisuri de gând, de meditație, de spațiu și de dureri pentru a găsi, a afla și a veni spre ceilalți cu altceva decât ne transmit simțurile noastre atât de limitate. Dumnezeu a dat fiecăruia câte un dar, pe artist l-a trimis să și-l caute, iată motivul pentru care manifestările artistului sunt atât de atipice, iată motivul pentru care eu- unul dintre expozanți, susțin că nu există stil, amprentă sau cum mai vreți să-i spuneți, pentru că artistul dacă ar găsi-o atunci el n-ar mai crea, drumul său s-ar opri pentru că cei cu stil, cu manieră, recognoscibili sunt cei ce au renunțat la zbatere, la răscolirea continuă (probabil că cei învinși ori prea mulțumiți de ceea ce fac), că de cei ce lucrează pe gustul publicului- pentru onor clientelă, nu mai intră în categoria artiștilor, ei devin artizani, meșteri ori simpli sicofanți, imitatori care adesea se autopastîșează. Creația rămâne să facă deliciul unor cosmopoliți în cel mai bun caz ori a unor semidocți mândri de ceea ce li se pare că simt că află! Eu nu am trăit din artă, am trăit pentru și în artă și timpul mi-a dat dreptate pentru că nu victoria, țelul final, ci calea către toate acestea. Calea Mântuitorului ne este regulă de etică și morală și nu finalul – uciderea Lui, și poate că de aceea sperăm la reînviere și iertare!*

Prezentarea evenimentului a fost făcută de criticul de artă Iolanda Malamen. Partenerii media ai excepționalei expoziții la care am fost martor au fost : *Radio România Cultural, RFI- Radio France International, Tv City* - postul orașului București, *Observator Cultural, Contemporanul, Agenția de Carte și IQool*.

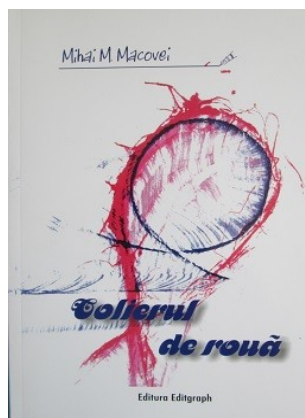
Semnal

Nicolae Petrovici,
Brăila sub Ocupațiune.
Brăila,
Ed. Istros, 2018.

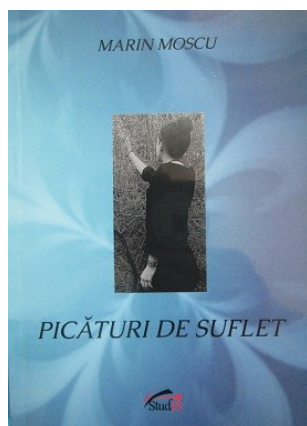
Stan Brebenel,
Șlefuitorii de cuvinte. Vol. I.
Buzău,
Ed. Teocora, 2018.

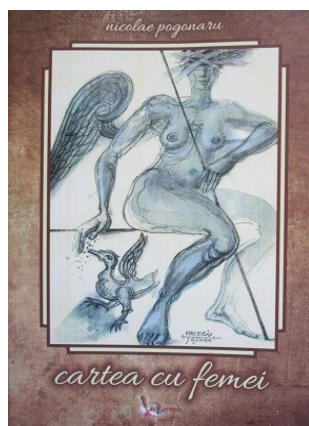
Mihai M. Macovei,
Colierul de rouă.
Buzău,
Ed. Editgraph, 2017.

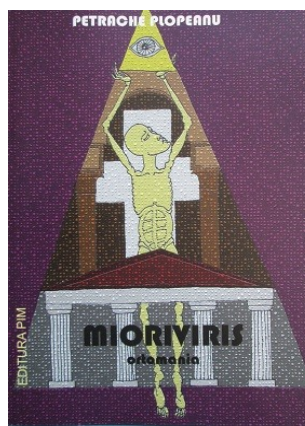
Marin Moscu,
Motanul încălțat cu flori.
Iași,
Ed. Pim, 2017.

Marin Moscu,
Picături de suflet.
Iași,
Ed. StudIS, 2018

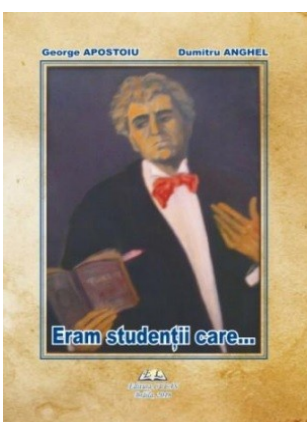
Nicolae Pogonaru,
Cartea cu femei.
Buzău,
Ed. Editgraph, 2018.

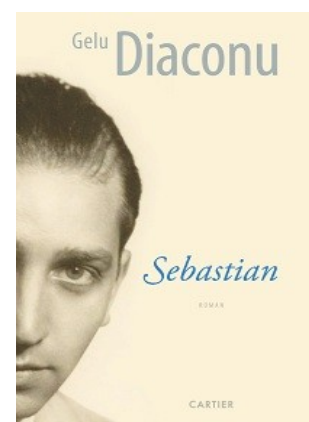
Petrache Plopeanu,
Mioriviris ortomania.
Iași,
Ed. Pim, 2017.

Jenică Chiriac,
Credința ne mântuiește.
Siliștea-Brăila,
Editura InfoEST, 2018.

George Apostoiu,
Dumitru Anghel,
Eram studenții care...
Brăila,
Ed. Lucas, 2018.

Gelu Diaconu,
Sebastian.
Chișinău,
Ed. Cartier, 2018.

Viorel Gongu
Spre China din Mogoșoaia.
București,
Ed. Națiunea, 2018.

Tania Mariana Ianto,
Ultima gară.
București,
Ed. Națiunea, 2018.

U.A.P. : Brăila în cel de al 650-lea an

prof. Nicolae V. Sălchioara

Filiala Brăila a U.A.P. împreună cu *Consiliul Județean Brăila* și *Centrul de Creație Brăila* a organizat vernisajul expoziției *BRĂILA ÎN CEL DE AL 650-LEA AN* în data de 1 septembrie 2018, în Piața Traian nr. 2 la *Galeria de Artă Brăila*. 23 dintre membrii Filialei Brăila a U.A.P. au ridicat pe simeze impresiile lor artistice vis-a-vis de reperele istorice, geografice sau sentimentale, toate reprezentând Brăila cu duioșie, siguranță sau revoltă.

Au fost expuse lucrările de pictură, grafică și sculptură ale artiștilor: Mariana Bogdan, Maricica Cârștiuc, Carștiuc Sorinel, Trandafira Cojocar, Dascalu Ovidiu Pict, Ana-Maria Dobre, Vasile Gaita, Vasilica Gavrilă, Florentina Giol, Ioanid Marilena, Mânzu Maria Mădălina Art, Hugo Maracineanu, Walter Mărăcineanu, Angelica Deacu, Gheorghe Mosorescu, Nicoleta Olteanu, Cristian Radu, Ion Radu, Vasile Sarca, Raluca Spătaru Iancu, Narcisa Stejeran, Traian Tsamuris, Marius-Gheorghe Teodorescu.

Expoziția a fost deschisă în perioada 1 septembrie – 3 octombrie 2018.

Afișul este realizat de Cristian Radu.

discuții aprinse

Gheorghe Mosorescu

Walter Mărăcineanu

Vasile Gaita